

بسم الله الرحمن الرحيم

نشست فرصت ها و ظرفیت های علمی و فرهنگی دانشگاه ها و پژوهشگاه های قم و جهان عرب

تلاوت آیات ۱ تا ۱۳ سوره ی مبارکه قلم

دکتر میرزایی:

بسم الله الرحمن الرحيم

با اجازه از اساتید بزرگوار جلسه امروز را شروع می کنیم.

ما از میزبانی جمعی از علما و اساتید دانشگاه در شهر مقدس قم بسیار مسرور و شادمان هستیم و میهمانان گرامی جمهوری اسلامی ایران را مانند کشور دوم خود بدانند.

این فعالیت و تحرک خواستار رسیدن به اهدافی واقع گرایانه است که در این بحث و گفت و گو روی آن ها تمرکز می کنیم ان شاءالله.

از منظر ادب و احترام و تکریم مهمانان بر خود لازم دانستم که عرایضم را به عربی شروع کنم اما اجازه بدهید یک پیشنهاد هم به برادران و مسئولین ایرانی به زبان فارسی عرض کنم.

جناب آقای دکتر لکزایی عزیز و جناب آقای دکتر قهرمان سلیمانی عزیز در عرض یک دقیقه نکته ای را می خواهم عرض کنم و آن اینکه در جمهوری اسلامی و در قم ، خلا گزارش گری خبرنگاری تخصصی حوزه اندیشه احساس می شود. که شاید این نقص ده ها بار بر سر من آمده و احتمال می دهم این جلسه نیز مبتلا به این نقصان و خلأیی که عرض کردم بشود. این طور که خبرنگارانی که تنها روی نقل اخبار سیاسی کار می کنند اینگونه مجالس و فعالیت های علمی را نیز پوشش می دهند. من دو روز گذشته درباره تمدن اسلامی و وحدت در تهران سخنرانی داشتم که در آن جا عرض کردم شهر (مدینه) مرکز نظریه سازی های علمی است یعنی در تمدن سازی مسئله شهر اهمیت وافری دارد، دیروز دیدم این مطالب را به روشی منتشر کردند که خواننده حکم به بی ربط بودن این بحث میکند و این سوال برایش پیش می آید که شهر چه ربطی به تمدن دارد. جناب دکتر لکزایی و دوستان عزیز، پیشنهاد میکنم که یک رشته تخصصی سطح سه ی خبرنگاری اندیشه اسلامی تاسیس شود که بتواند افرادی را تربیت کند که این افراد قدرت تقریر و تحلیل مطبوعاتی در حوزه حوادث علمی را داشته باشند. این موضوع در ارتباط با هنر تبلیغات است که بسیار حائز اهمیت است.

خوب! به بحث برمی گردیم من پیشنهادی مبنی بر تاسیس رشته ی خبرنگاری مباحث علمی و اسلامی را مطرح کردم که امروزه ما به این مشکل دچار هستیم که روزنامه نگاران و روزنامه های سیاسی، فعالیت های علمی را منتشر منعکس می کنند در این بین گاهی ناخواسته تحریفات و یا برداشت های غلطی صورت می گیرد. ما در این روز مبارک برنامه های خودمان را در این گردهمایی و نشست شروع می کنیم.

از جناب دکتر قهرمان سلیمانی سپاس گزاریم که به معنای واقعی کلمه قهرمان این عرصه هستند، ایشان از مسئولین بلند پایه ی بحث های علمی دانشگاهی و همچنین معاون پژوهشی سازمان فرهنگ و همکاری ها و ارتباطات اسلامی هستند که این سازمان حامی اصلی اینگونه فعالیت ها است و همچنین تشکر می کنم از جناب دکتر لکزایی استاد گرامی حوزه و دانشگاه که افتخار دادند و در این جلسه حضور پیدا کردند و در مرحله اول ما مفتخر به حضور شما مهمانان عزیز در این مکان هستیم.

اساتید، مهمانان گرامی و برادران امروزه ما در یک شرایط تمدنی خاصی که بر جهان اسلام حاکم است، قرار داریم.

نباید این گونه گردهمایی ها و نشست ها، نشست هایی کلیشه ای و دکوری باشد یا به یک سیاحت علمی شبیه باشد در واقع امروزه با مشکلات و معضلات فراوانی از قبیل خونریزی، تقابل تمدن ها و نابودی آن ها دست و پنجه نرم می کنیم. ما امروزه شاهد شکاف علمی جوامع حتی کشورهای عربی هستیم همانطوری که عرض کردم ما یک کشور و جامعه طرف نیستیم بلکه با کشورها و مردم مختلفی که بینشان کشت و کشتار موج می زند و مسلمان برادر مسلمان خودش را می کشد و روبرو هستیم این اختلاف و شکاف عمیق بین مسلمین و حل آن جدیت و اهتمام زیادی می طلبد که حل این معضل منافع زیادی برای مسلمین از جمله بازسازی تمدن اسلامی را به دنبال خواهد داشت و امت ما این شایستگی را دارد تا دو مرتبه تمدن اسلامی را برپا کند. اهمیت این مسئله بسیار زیاد است و از آن جایی که همگی به اهمیت این موضوع آگاهیم از اطناب آن پرهیز می کنم.

من روی این موضوع هم تأکید می کنم که سخنرانان ایرانی و میهمانان گرامی هر موضوعی را می خواهند می توانند به طور اجمالی آن را مطرح کنند اما به شرط التزام به وقت.

من از ذکر نکات علمی که بسیار گسترده است می گذرم چون اکثر شما و مهمانان گرامی از مکانیزم های علمی آگاهی دارید و فقط میخواهم به نکته اشاره کنم که موضوع مرکزیت است و اگر توافق روی این مسأله صورت گیرد مطمئناً مشکلات زیادی حل خواهد شد همچنین مسأله ی معرفت و جامعه که مسأله ای مرکزی و اساسی است در حد اعلائی می تواند خطر آفرین باشد، همانطوری که مستحضرید اغلب معضلاتی که امروزه ما به آن دچار هستیم از دو رویکرد سرچشمه می گیرد اول افراط و زیاده روی در در عقلانی و واقع گرا و پراکماتیسمی ساختن محض انسان است که این رویکرد انسان را از وحی و اصول الهی دور می کند تا جایی که وحی و دین را غیر ممکن قلمداد می کند

بدون شک انسانی که در پی دست درازی و نابودی سنت ها و ارزش هاست در مسیر نابودی بزرگترین و مهمترین منبع تعقل بشری قرار گرفته است.

((إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ)) یعنی ما این قرآن را به زبان عربی فر فرستادیم شاید بیندیشید و تعقل کنید.

این منبع و میراث یعنی دین و نصوص دینی به عقلانیت و تفکر می خواند و خود منبع عمیق عقلانی است و در آسمان ها سیر نمی کنند و یک سرمایه و ثروتی است آسمانی که برای شناخت بشر نازل شده است.

و این مشکل، افراط در عقلانیت محض و اتکا به آن و انقطاع از ایجاد رابطه بین انسان و خداوند و همچنین اختلال در ارتباط انسان با دین است که امروزه ما به شدت از این مشکل که از تفکر سکولاریستی نوین سرچشمه می گیرد رنج می بریم. ما با تمام سکولاریسم از ابیدا تا انتها در تعارض نیستیم. سکولاریسم زمانی که در مواجهه با نهاد های مذهبی که در حال تلاش برای رفع سکون و راکت بودن علم هستند همراهی می کند، ما این روند را همراهی می کنیم اما اسلام در زمانی که اروپاییان سال های سختی را پشت سر می گذاشتند، بزرگترین جریان های علمی را در تاریخ را میزبانی می کرد به نحوی که همین اروپایی ها اصول و مبانی علم را از مسلمین فراگرفتند و از مسلمین مدد گرفتند. لذا مشکل اول ما، مشکل سکولاریسم و تفکر لائیکی است که از فکر دینی منع می کند و به آن خرافات می گوید و همانطور که می دانید و مطمئناً در فضای دانشگاهی بارها به آن برخوردید. این رویکرد منفی باعث حذف افکار دینی در ساخت تمدن نوین و همچنین در ساختن جوامع شده که از دایره ی عقلانیت به دور است یعنی آن ها می گویند بین عالمان دین در الازهر و مدینه، نجف، قم و تمدن و توسعه و پیشرفت هیچ ارتباطی نیست، این از تفسیر غلط آن ها از توسعه ناشی می شود، توسعه از منظر آن ها همان توسعه ی مادی محض است که از عقل بدون اتکا به وحی و شریعت سرچشمه می گیرد اما توسعه بشری الهی و دینی، بسیار جامع است و مشکل توسعه امروز ما اینست که آنان نمی خواهند بفهمند دین یکی از ارکان کامل کننده ی تمدن بشری است و دین، پشتوانه ی عقل است.

اما دسته ی دوم برعکس دسته اولند و در این مقوله یعنی در مباحث دینی افراط می کنند؛ افراط به معنی منفی آن مد نظر است به عبارت دیگر رویکرد سلفی این نوع تفکرات را حمایت و اجرا می کند و ما امروزه ما حرکاتی را می بینیم که ذره ای عقلانیت و تفکر در آن ها دیده نمی شود و هنگامی از نقش والای عقل گفته می شود آنان روی برمی گردانند؛ این جریان سلفی در صدد است انسانیت و زندگی را در استنباط های تاریخی خودشان معنا کنند، برخی گمان می کنند که این ها بر قرآن مسلط اند و آن را فهمیده اند که این بزرگترین اشتباه است و آنان حتی قرآن را هم با هدف ثواب می خوانند و الا زیاد به آن توجهی ندارند و من نمی خواهم آنان را به این متهم کنم که به قرآن ایمان ندارند اما رویکردشان یک رویکردی قرآنی-عقلانی و بر پایه ی آن نیست بلکه تنها به فهم بعضی از نصوص دینی اکتفا می کنند.

این گونه افکار سلفی از افکاری با خاصیت ستیزه جویی با دین سرچشمه و تغذیه می شود و برای آن ها تفرقه در دین از همه چیز مهم تر است.

و آن‌ها عقیده دارند که انسان‌ها باید در راه حمایت از این دین قربانی شوند و ما نمی‌دانیم آنها چگونه می‌خواهند با کشت و کشتار مردم از دین حمایت کنند؟ رویکرد اول یک نوع مشکل را سبب می‌شود و رویکرد دوم مشکلی دیگر را نتیجه می‌دهد که اساتید و علماء حاضر توضیحات بیشتری را ارائه خواهند داد.

امام خمینی (رضوان الله علیه) زمانی که قیام کرد از همگرایی و نزدیکی بین حوزه و دانشگاه سخن می‌گفت و بر آن تأکید می‌کرد برخی‌ها و شاید شما عزیزان که خارج از ایران هستید گمان کردند که هدف از این کار این است که شیخ و دکتر بنشینند و با هم گفت و گو کنند یعنی سطح روابط حوزه و دانشگاه را تا حد گفت و گو بین شیخ و دکتر پایین آوردند و این مشکل را به زعم خودشان حل کردند این طور که گفتند ما به شیوخ و روحانیون مدرک دکتر می‌دهیم و با این کار بر حوزه مسلط می‌شویم و جامعه‌شناسی و اقتصاد و... را در کنار فقه و اصول وارد آن می‌کنیم و ما شاهد این تفسیر سطحی از کلام امام بوده ایم.

در حقیقت هدف امام از طرح تقارب و نزدیکی حوزه و دانشگاه، همگرایی معرفتی و تکامل روش‌ها در علوم انسانی و دینی بود تا امت اسلام به دام سکولاریسم و سلفی‌گری نیفتد و ارتباط حوزه و دانشگاه به منظور نیل به چنین هدف والایی از جانب امام خمینی معمار کبیر انقلاب مطرح شد و ما امروز می‌خواهیم در مورد این موضوع بحث و گفت و گو کنیم. رویکرد ما در ارتباط بین حوزه و دانشگاه رویکردی نظام‌مند در این روابط بین گروهی که آسمان را می‌بینند و زمین را نمی‌بینند و نتیجه برایش مهم نیست و بین کسانی که بر عکس این گروه اند یعنی زمین را می‌بینند و به آسمان توجهی ندارند و به غیب توجهی ندارند یعنی ایجاد ارتباط و تکامل بین دو گروه که یکی ایده آلیسم و دیگری رئالیسم است، یکی غرق در شهود و دیگری در دریای غیب مستغرق است این مشکل در حوزه و دانشگاه یک مشکل روشی و منهجی است.

اندیشه تمدنی که امام خامنه‌ای و امام خمینی (رضوان الله علیهما) و جمیع اساتید ما روی آن تأکید می‌کنند همین رویکردی است که عرض کردم و همه‌ی این بزرگوران این رویکرد را قبول دارند.

اندیشه‌ی تمدنی نه بر پایه سلفی‌گری محض است و نه بر پایه‌ی سکولاریسم محض و رویکرد لایکی. ما معتقدیم سکولاریسم در رستگاری و پیروزی زندگی دنیایی به بن بست خورده است و راه حل در نفی تمام سکولاریسم و دین‌گرایی نیست بلکه راهکار در ادغام و اختلاط تکامل نظام‌مند بین این دو رویکرد است.

فرصت بنده محدود است ولی دوست دارم توجه اساتید محترم را به برخی از موضوعات که ترس این می‌رود در مرحله اجرا به فاجعه ختم شود، متمرکز کنم. ان شاء الله در این جلسه ما به موضوعاتی که این گونه مشکلات از آن‌ها ناشی می‌شود می‌پردازیم به عقیده من این مشکلات در ادامه این سلفی‌گری‌هایی است که عنصر واقع‌گرایی و توجه به نتیجه در آن دیده نمی‌شود، همچنین واقع‌گرایی بیش از حد نیز مشکل آفرین است. اساتید حوزه و دانشگاه دائماً روی این موضوع تأکید می‌کنند که رئالیست محض نباشید، ما واقع‌گراییم اما نه واقع‌گرا به شکل افراطی که به هیچ وجه مطلوب نیست. فقط در اینجا یک

مسأله ایدئولوژیک پیش می آید و آن اینکه در حقیقت در واقعیت چیزهایی هست که ما نمی توانیم آن ها را درک و احساس کنیم و موضوع اشتباهات و خطای تجربه و حس را نمی توان نادیده گرفت و شما می دانید مشکلی که امروز حوزه با آن روبروست همان مشکل اول است و همچنین معضلی که امروزه دانشگاه با آن روبروست نیز همان مشکل دومی است که عرض کردم یعنی گرفتاری در بند سکولاریسم محض و امت اسلام نیازمند ارائه نظریه ای مبنی بر تکامل و تلفیق دو رویکرد ذکر شده است و تا امروز امت اسلامی از چنین رویکردی و اجرای آن پس از پیروزی انقلاب اسلامی به ید مبارک امام خمینی (ره) محروم مانده است؛ و من به شما اطلاع می دهم که امام خمینی (ره) قبل از این که رهبر سیاسی باشد پرچمدار علم و فرهنگ بود و این گمان که امام خمینی فی البداهه آمد و انقلابی به پا کرد و انتخاباتی راه انداخت و سپس وفات کرد کاملاً اشتباه است بلکه امام خمینی (ره) معیارهایی دقیق برای ارزش های فراموش شده بین امت وضع کرد و همچنین رهبر معظم انقلاب نیز ادامه دهنده ی این روند است.

و رهبر معظم انقلاب همان کسی است که در خصوص بازگشت حوزه های علمیه به ساختار توجه تمدن تأکید وافری دارد. ما مفتخر به حضور اساتید ارجمند در این نشست هستیم و ان شاءالله در مورد این مسایل جاری که عرض کردم گفت و گو و تبادل اطلاعات خواهیم کرد و فقط یک نکته ساده می ماند و آن این که اولاً عذر خواهی ما را در اشتباه در فهرست ریز برنامه ها و اسامی سخنرانان بپذیرید و جناب دکتر استاد محسن صالح نماینده ی دانشگاه معارف هستند نه دانشگاه لبنان و همچنین استاد دکتر کامیل حبیب نیز نماینده ی دانشگاه لبنان است نه دانشگاه معارف و مورد دیگر که قبل از شروع از شما عذر خواهی می کنم این است که وقت هر نفر برای ایراد سخنرانی فقط ۱۰ دقیقه است و این نیز یکی از اشتباهات ماست که هر نفر فقط ۱۰ دقیقه فرصت ارائه نکته نظراتش را دارد اما در آخر جلسه نیز فرصتی مجدد برای ذکر نکته نظرات در نظر گرفته شده است و هر کس بخواهد می تواند در آن وقت عرایضش را کامل کند و الآن به استقبال سخنرانی مدیر این جلسه علمی جناب دکتر نجف لکزایی می رویم به برکت صلوات بر محمد و آل محمد(ص)

*دکتر لکزایی:

سلام علیکم

أعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

أحمد لله رب العالمين و صلّ الله على سيدنا وآله الطيبين الطاهرين المعصومين.

میلاذ امام حسین (ع) و امام سجاد (ع) را تبریک و خیر مقدم عرض می کنم خدمت همه شما میهمانان گرامی، خیلی خوش آمدید مخصوصاً مهمانان عزیزی که از کشورهای عربی تشریف آوردند می گویم که به خانه ی خودتان آمده اید، قم و پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی خانه ی شماست و از برادران عزیزمان در سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی جناب آقای دکتر ابراهیمی و همینطور جناب آقای دکتر سلیمانی که زحمت این برنامه را کشیدند، تشکر میکنم و همینطور جناب آقای میرزایی که امروز زحمت مدیریت این جلسه را می کشند و همچنین صحبت های خیلی خوبی که در آغاز جلسه مطرح کردند. ما مسلمانان مشکلات زیادی داریم و از آن جهت که دوست داریم سریع تر به وضع مطلوب برسیم معمولاً مراحل انتقال از وضع موجود و وضع مطلوب را سریع طی می کنیم و این سرعت باعث بروز مشکلات متعددی شده و میشود.

قرآن کریم می فرماید مسیر حل مشکلات اصلاح انگیزه ها و اندیشه هاست و لذا می گوید نبی برای تزکیه و تعلیم آمده است (یزکیهم و یعلمهم الكتاب والحكمة) اما ما در صدد این هستیم که با راه هایی غیر از تزکیه و تعلیم به وضع مطلوب برسیم و معمولاً این راه ها امت اسلامی را دچار مشکل می کند افراط و تفریط هم معنای دیگر همین حرف است، یعنی اگر از غیر این مسیر بخواهیم حرکت کنیم افراط و تفریط خواهد بود و این همان جاهلیت است، کسی که برای حل یک مسئله فرهنگی و انسانی دست به اسلحه می برد، برای همه مشکل درست می کند و همه را دچار مصیبت میکند.

این که ما امروز بیش از هر زمان دیگری نیاز به صلح داریم و نیاز به زندگی خوب داریم، نیاز به پرهیز از خشونت داریم این ها باعث شده که گفت و گو برای ما یک انتخاب نباشد بلکه تبدیل به یک ضرورت شود.

ما مسیر و روشی برای رسیدن به وضع مطلوب جز اصلاح اندیشه ها و تهذیب انگیزه ها نداریم و این مهم از مسیر گفت و گو و از مسیر فرهنگ، از مسیر اصلاح روش های آموزش، روش های پژوهش و روش های تعلیم و تربیت خواهد بود. البته سیاست میتواند کمک کار این برنامه باشد؛ ما در پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی آمادگی خودمان را مبنی بر تشکیل یک اتحادیه علمی، فرهنگی چند جانبه اعلام می کنیم و تا الآن به سهم خودمان اقداماتی در همان مسیر ذکر شده انجام داده ایم که بتوانیم به حل معقول مشکلات جهان اسلام و حتی جهان کمک کنیم، یعنی اگر از دست ما بریاید به همه جهان کمک می کنیم این همان نگرشی است که قرآن به ما می آموزد نگرشی است که می گوید شما به فکر همه انسان ها باشید

اولاً در رویکرد هایی که به پژوهشگاه حاکم بوده سعی شده است این رویکردها، رویکردهایی اسلامی و انسانی باشد و رویکردی که داشتیم رویکردی علمی، تقریبی و تمدنی بوده و از منظر دانشی سعی کردیم در مسیر توانمند سازی علوم اسلامی حرکت کنیم ما برای رسیدن به وضع مطلوب حتماً باید توانمند سازی علوم اسلامی را در دستور کارمان داشته باشیم و به شکل جدی به آن پردازیم.

علوم اسلامی در همه جهات از فقه تا اخلاق تا تفسیر قرآن کریم و تاریخ اسلام و فلسفه و کلام باید متناسب با شرایط امروز توانمند بشوند این توانمندی البته الزاماتی دارد که باید در جای خودش مورد توجه قرار بگیرد و همین طور تلاش دیگری که سعی کردیم به اندازه توان خودمان در آن مسیر قدم برداریم رویکرد اسلامی سازی علوم انسانی بوده که در واقع کاهش وجوه سکولاریستی علوم انسانی است، البته در این زمینه در گام های آغازین هستیم ولی امیدواریم با همکاری هایی که بین مراکز علمی کشورهای اسلامی صورت می گیرد در این مسیر هم بتوانیم قدم های خوبی را برداریم البته در هر دو جهت توجه به تراث کمک کار مابوده است و خواهد بود، همانطور که امروز در نمایشگاه آثار پژوهشگاه دیدید بخش عمده ای از تراث اسلامی که به زبان عربی است در پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی توسط اساتید و محققان احیا، تصحیح و منتشر شده مثل موسوعه علامه شرف الدین، موسوعه علامه بلاغی، موسوعه شهید اول، شهید ثانی و در آینده هم موسوعه هایی که رونمایی خواهد شد مثل موسوعه شیخ بهایی موسوعه شیخ محمد حسین کاشف الغطاء، موسوعه شیخ حسن کاشف الغطاء را در ۱۰ جلد در سال گذشته رونمایی کردیم که با نام الانوار الفقاهه از آثار خیلی مهم بود. این به جز تلاش های دوستان در حوزه ی طرح ایده های جدید در بحث اسلامی سازی علوم انسانی است، در سیاست، فکر و اندیشه ی سیاست متعالی را مطرح کردیم که یک مسیر جدیدی در فلسفه کلام بوده است.

دوستان ما پروژه ی بین المللی و عظیم نفس و بدن را انجام دادند که محصولاتی در ۲۲ جلد منتشر شده و پایه توانمند سازی علوم اسلامی و همینطور اسلامی سازی علوم انسانی همین بحث نفس و بدن هست چون به بحث انسان شناسی می پردازد و مستحضر هستید که از آن جهت که موضوع علوم انسانی، فعل انسان است، تعریفی که ما از انسان می دهیم خیلی مهم است ما می گوئیم فعل انسان می تواند جهت گیری دینی داشته باشد که اگر از منظر جهت گیری اسلامی به بحث بگذاریم، آن وقت است که به علوم انسانی با رویکرد اسلامی رسیده ایم البته این ها حوصله، زمان و فرصت می خواهد. اگر بخواهیم سریع به

مقصود برسیم سر از افراط و تفریط در می آوریم و ممکن است راه حل های بسیار بسیط انتخاب کنیم که به جای اینکه به حل مشکل کمک کند، خودش به مشکلات خواهد افزود.

من در انتها مجدداً از حضور شما عزیزان در شهر مقدس قم اظهار خوشحالی می کنم و همینطور خدمت میهمانان داخلی و برادران ایرانی خودم مجدداً خیر مقدم عرض میکنم.

ما در پژوهشگاه آمادگی همکاری های دوجانبه در حوزه ی همایش های علمی مشترک، فصلنامه های مشترک، پروژه های تحقیقاتی مشترک، فرصت های مطالعاتی که زمینه های آن فراهم است و همکاری های چند جانبه با هدف اعتلای جهان اسلام و همه کشورهای اسلامی را داریم.

از توجه شما به بحث سپاس گزارم.

والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته

دکتر میرزایی:

بسیار متشکریم از جناب دکتر لکزایی و سخنرانی ارزنده شان و همچنین التزام به وقت که رعایت کردند. مهم ترین نکته ای عرض کردند انسانی سازی علوم اسلامی و همچنین اسلامی کردن علوم انسانی است که باید برای این ها یک سری اهداف انسانی واضح قرار بدهیم این خلاصه ای از کلام دکتر بود. الآن به استقبال سخنان دکتر قهرمان سلیمانی می رویم که ایشان حامی اصلی این گونه نشست ها و سفر های علمی هستند و از کلامشان مستفید خواهیم شد به برکت صلوات بر محمد و آل محمد.

دکتر قهرمان سلیمانی:

سلام علیکم

بسم الله الرحمن الرحيم

در آغاز این چند دقیقه ای که قرار است به شما زحمت بدهم اجازه بدهید که نخست سپاسگزاری بکنم از مجموعه ی دوستان اهل علم و فضیلت در شهر قم جناب آقای دکتر لکزایی دوست نازنین ما جناب آقای دکتر عبدی که در این فرصتی که ما برای این کار برنامه ریزی می کردیم بی ملال در برنامه های ما شرکت میکردند، دوست بافضیلت ما جناب دکتر میرزایی، من یک نکته هم به دوستان خارجیمان که در جمع ما هستند عرض کنم: این شهر (قم) صد ها کیلومتر با دریا فاصله دارد ولی قمی ها صیادان خوبی هستند آقای دکتر میرزایی یکی از کارشناسان ارشد روابط فرهنگی بین المللی جمهوری اسلامی ایران هستند و قمی ها توانستند این نهنگ را از این دریا شکار کنند و تخته بند قم کنند این هنر بزرگ شهر قم است. دوستانی که از کشورهای دیگر آمده اند مواظب باشند، اینجا صیادان بزرگی وجود دارد.

از همه عزیزان سپاسگزارم، استادانی که این فرصت را به ما دادند که در این مکان گرد هم بیاییم و درباره ی روابط علمی، فرهنگی بین جمهوری اسلامی ایران و دیگر کشورها و مخصوصاً کشورهای عربی سخن بگوییم جمهوری اسلامی ایران ۱,۵٪ علم جهان را تولید میکند و سهم جمهوری اسلامی ایران در جدول تولید علم جهانی ۱,۵٪ است این در حالیست که تا قبل از وقوع انقلاب اسلامی ما اصلاً سهمی در تولید علم جهان نداشته ایم الان هم ۹۰٪ کشورهای جهان در جدول تولید علم در جهان جایی ندارند، هیچ علمی تولید نمی کنند فقط مصرف کننده ی علم هستند اینکه این اتفاق در جمهوری اسلامی ایران افتاده به نظرم یکی از آنها حداقل اینست که جمهوری اسلامی ایران به عنوان یک کشور مستقل در پی این بود که قدرت خودش را در حوزه های مختلف اعلام کند مفهوم قدرت در دوره ی جدید کاملاً مفهوم متفاوتی است اگر دیروز مفهوم قدرت را در حوزه ی نظامی گری و سلاح و ارتش کشورها تعریف می کردند امروز این قدرت متوجه ساحت های علمی است و دیگر مفهوم قدرت با مفهوم گذشته اش کاملاً دگرگون شده است. برای جمهوری اسلامی ایران ورود به جدول تولید علم در جهان به معنی ظهور یک کشور قدرتمند است و ما تولید علم را مظهر قدرت نظام جمهوری اسلامی ایران میدانیم و برای جامه عمل پوشاندن به آموزه های دینی لازم است ما به جهان اسلام و در مرحله بعد به کشورهای منطقه به شکل متحدان علمی خود نگاه کنیم یقیناً این اتحاد علمی بین جمهوری اسلامی ایران و کشورهای دیگر می تواند به قوت و قدرت تولید علم در کشورهای منطقه منجر شود این تجربه ایست که ما در گذشته هم داشتیم اگر الان عرض کنم خدمت میهمانان ارجمند که ما به اندازه ی ۸ قرن پیش هم با هم دادوستد علمی نداریم اغراق نکردم، علم در مفهوم گسترده اش. به عبارتی هنر معماری اسلامی از غرب آسیا تا شرق آسیا دادوستد باهم داشته، در خراسان کتابی در فلسفه نوشته می شد تقریباً همزمان در غرب عالم

اسلام در اندلس پاسخ داده می شد این نشان دهنده ی این بود که ارتباطات علمی در جهان اسلام در ۸ قرن پیش حتی بیش تر از ۸ قرن، غزالی ۴۰۵ به دنیا آمد و در سال ۴۵۵ از دنیا رفت از قرن ۵ هجری به این سو ما الآن داد و ستدمان به اندازه ی آن روزگار نیست این مایه ی ضعف جهان اسلام، جهان عرب بعنوان بخش گسترده و نماد عالم اسلامی است که نا دادوستد علمی مان به اندازه ی ۸ قرن گذشته هم نیست.

این که گزارشگر عرب ابن بطوطه می نویسد که در دریای چین، ملاحان شعر فارسی می خواندند و یک گزارشگر عرب گزارش این شعرخوانی را می نوشت ما الآن فکر این روزگار را هم نمی توانیم بکنیم که شعر سعدی را در روزگار ابن بطوطه در دریای چین می خواندند و ابن بطوطه گزارش میکند برای روزگار ما. ما الآن این دادوستد را در سطح روزگار ابن بطوطه هم نداریم این اتفاقی که در شهر عالم خیز قم افتاده به همت دوستان ارجمندمان در پژوهشگاه علوم اسلامی و دیگر نهادهای علمی که در این شهر فاضل پرور هستند می تواند مقدمه ای باشد برای شکل گیری آن دادوستد های علمی که هم ما وهم جهان اسلام وهم جهان عرب به شدت به آن نیاز داریم. من این جمع حاضر را مقدمه ای برای این امر مبارک می دانم از همکاران خودم هم صمیمانه سپاسگزارم در دفتر قم جناب آقای تقی زاده از همکارانم در مرکز مطالعات از همکارانم در اداره کل آفریقا-عربی از دوستان ارجمندی که میزبانی این جمع را در قم پذیرفتند که م را در این روز مبارک که سراسر خیر و برکت و شادی است و تکمیل این خیر و برکت و شادی، این جمعی است که در اینجا گرد آمده اند.

از خداوند میخواهم که برکت خودش را در این جمع جاری کند وان شالله این را مقدمه ای برای کارهای جدی تر ما در آینده در حوزه ی روابط علمی-دانشگاهی و تحقیقاتی قرار بدهند

برای همه شما آرزوی سلامتی و خیر و برکت میکنم وان شالله اقدامات خوبی در شهر قم و اصفهان صورت بگیرد و از سفرتان لذت ببرید همراه با دست آوردهایی نیک برای عالم علم و فضیلت و تحقیق ان شالله موفق باشید.

دکتر میرزایی:

اشکالی ندارد ایشان را تشویق کنید این جا دست زدن ممنوع نیست. سخنرانی غنی و پرمایه ای بود که حاوی یک طرح و تحلیل تاریخی مهم بود و تنها نکته ای که با آن مخالف بودم لطف دکتر نسبت به بنده بود که استحقاق آن را ندارم.

ایشان از تولید علم صحبت کردند که یک موضوع دینی است و من به این جمله به شدت اعتقاد دارم و باید آن را بر سر در

دانشگاه آویزان کنند که تولید دانش یک موضوع و مطلب دینی است این جمله بسیار مهم و جامع است

و از جناب دکتر به خاطر التزام به وقت و کلام غنی شان سپاسگزاریم.

الآن به سخنان جناب دکتر فوزی محفوظ رئیس مؤسسه عالی تاریخ تونس گوش می دهیم به برکت صلوات بر محمد و آل

محمد.

دکتر فوزی محفوظ:

بسم الله الرحمن الرحيم

والصلاه والسلام على أشرف المرسلين

آقایان، خانم ها و برادران گرامی در ابتدا دوست دارم از حسن استقبال و مهمان نوازی شما تشکر کنم و حضورمان در این شهر

مقدس و در این اجتماع علما موجب افتخار ماست.

دانشگاهی که من به عنوان نماینده ی آن اینجا هستم به خاطر آن چه در آن رخ داده است و تصدی آن به دست سلفی های

جهادی که می خواستند اولاً دانشگاه را به چنگ خود بگیرند و دوماً پیشرفت دانشگاه و تونس را احاطه کنند، از دانشگاه های

مشهور دنیا به حساب می آید .

این دانشگاه یک دانشگاه دولتی است و دانشگاهی خصوصی نیست و در حقیقت در آن دانشکده ی مخصوصی برای تعلیم

دین اسلام وجود ندارند ولی یک بخش مهم که مهمترین دانشکده ها در کشور ماست وجود دارد و آن تعلیم زبان و تمدن

عربی است و تدریس و تعلیم معارف دینی اسلامی و دیگر ادیان نیز با این بخش در ارتباط است همچنین تعلیم معارف اسلامی

با بخش تاریخ نیز مرتبط است و در این دانشگاه کرسی هایی مخصوص دیگر ادیان عم جهت وجود دارد.

در کشور ما مهم ترین پایگاه برای تعلیم علوم دینی ، در دانشگاه زیتونیه قرار دارد و همانطوری که می دانید این دانشگاه سابقه

ای بسیار طولانی دارد که به قرن دوم هجری برمی گردد و در این مدت طولانی کار و تلاش این دانشگاه و همچنین دست

آوردهای آن قطع نشده است و این دانشگاه در حال حاضر تنها دانشگاه موجود در پایتخت تونس است و این نقد وارد است که چرا در سایر شهرهای کشور، علوم دینی تدریس نمی شود و تعلیم علوم دینی منحصر در پایتخت است و این دانشگاه هم، دانشگاهی کوچک است و در واقع فقط سه دانشکده در آن وجود دارد که عبارتند از دانشکده ی اصول دین، دانشکده ی قانون و سنت و مرکز مطالعات اسلامی. ما باید برای مشکلاتی که مطرح می کنیم راه حل مناسبی وضع کنیم بهمین منظور نباید از زبان خشک و بی روح استفاده کنیم تا بتوانیم راه حل عمومی مشکلات را بیابیم

تعلیم علوم دینی در دانشگاه زیتونیه یک نوع تعلیم سنتی است به این معنی که ما از ضرورت مرزبندی و ارتقا آن مطلع هستیم و از نظر علمی (که الان بر ضد آن است) باید این تعلیم و آموزش دارای رویکردی مردمی باشد از آن جهت که سایر ادیان غیر اسلامی این رویه را در پیش گرفته اند و همچنین توجه به ضرورت آموزش زبان هایی که تاکیدات فراوانی در دین اسلام و تمدن اسلامی مبنی بر فراگیری آن ها شده است مخصوصا زبان فارسی که همه ما می دانیم علما و دانشمندان فارس در علوم دینی یدی طولایی دارند و ما برای استفاده از این علم باید به زبان اصلی آن رجوع کنیم.

خانم ها و آقایان محترم! هدف از آموزش علوم دینی در این عصر چیست؟

در عصر اینترنت، در عصر علوم پیشرفته در عصر هواپیما هدف طبیعتا وجدانی و معرفی است اما برای ما اهدافی سیاسی و فوری و پراهمیت پیش آمد کرده است و امروزه علوم دینی از واجبات آن است همچنین از این واجبات، تفکر افراطی و مقابله با آن است و با توجه به ویژگی این تفکر نمیتوان آنرا مهار کرد چون این تفکر جاهلی و افراطی است پس باید با دلیل و حجت و تفکر به مقابله با آن رفت. من از تجربه تونس در این خصوص صحبت می کنم و دانشمندان و علماء ما در تونس از علم کافی برای مقابله علمی و قانع کننده با تفکر افراطی برخوردار نیستند به همین خاطر است که امروزه ما شاهد تألیفات عدیده ای از جوانان تونسی در حمایت از این تفکر که ما خواهان حذف نقش آن از کشورمان هستیم و این مسئولیتی است بر گردن ما و روحانیون تا با سخنانی مناسب جلوی این جراحت عظیم گرفته شود و امروزه ما شاهد مرگ هزاران جوان تونسی هستیم و آنان بخاطر طرحی که اعتقاد دارند بر حق است کشته می شوند و ما نمی توانیم به این موضوع را برای آنان تبیین کنیم که راهی که در آن

قدم گذاشته اند راه گمراهی و ضلالت است

به نظر من وظیفه ما اینست که توجه مان را در تعلیمات دینی از کیفیت به کمیت کار متوجه کنیم . چاپ هزار جلد کتاب یا دوهزار جلد و ده هزار پایان نامه و مقاله کافی نیست و ماباید به کمیت توجه کنیم کمیتی که هم قانع کننده باشد وهم پایدار و ثابت.

همچنین به نظر من در این عصر ما باید به مستند سازی در علوم دینی توجه خاصی داشته باشیم و علوم دینی ای که امروزه در کشور ما تدریس می شود حول موضوعاتی همچون عبادات و بند های نیک است و این خوب است اما نظر علم در مورد مسایل جاری که با آن روبرو هستیم چیست پس ما باید باهم تلاش کنیم تا علوم دینی در عصر ما اینگونه باشد(یعنی به مقتضیات زمان نیز توجه کند و پاسخگو باشد) رویکرد ما در قبال جغرافیا چگونه است؟ در شیمی چطور؟ نظر علوم دینی در قبال جهان چگونه است؟ در خصوص شبیه سازی چطور؟ آراء علوم دینی در خصوص تغییر ژن در بسیاری از اشیاء چیست؟

هموطنان و مومنین وحتى غیر مومنین باید احساس کنند که علوم دینی کاربردی است و در زندگی اجتماعی مورد استفاده است و پاسخ سوالات مطرح شده را در خود دارد. به نظر من این یک پروژه مهم و حیاتی است که برای اجرای آن ، همبستگی و تبادل خبرگان لازم است و من به خوبی می دانم ایران در این زمینه ید طولایی دارد و شهر قم با حوزه علمیه اش در این علم حرف هایی برای گفتن دارد

از توجه شما سپاسگزارم

دکتر میرزایی:

احسنت بر شما سخنرانی بسیار غنی ای بود اما تندرو ها منطق حجت و برهان را درک نمی کنند و معضلی که دکتر به آن اشاره کرد اینست که چه کسی حکم جهاد نکاح را صادر کرد یا چه کسی حکم اعدام کسانی را که به کروی بودن زمین قائلند را صادر کرده است و یا چه کسی حکم رضاء به کبیر را فتوا داده است؟ که امروزه متأسفانه همه ما و شما با اینگونه فتوا ها روبرو هستیم و این جماعت به کلی دلیل و برهان و عقلانیت را قبول ندارند و به آن اشکال می کنند به هر حال متشکریم از جناب دکتر و سخنرانی بسیار ارزنده ایشان.

مطابه از دین و روحانیون دین و دینمداران در قبال پاسخگویی به این سوالات نکته ای بسیار مهم است و شرط تقویت جایگاه علوم دینی است سپس مشکل دیگر اینست که اغلب دانشگاه های اسلامی و عربی در علوم انسانی گرفتار تفکر سکولاریسم هستند.

الآن به استقبال سخنان جناب دکتر رزمی معاون روابط بین الملل دانشگاه قم می رویم با صلوات بر محمد و آل محمد.

دکتر رزمی:.....

دکتر میرزایی:

احسنت بر جناب دکتر الان، تریون در اختیار دکتر محسن صالح محسن معاون علمی دانشگاه کوفه است با صلوات بر محمد

و آل محمد.

دکتر محسن:

بسم الله الرحمن الرحيم

الصلاة والسلام على سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

خدمت تمامی بزرگواران حاضر سلام عرض می کنم

در ابتدا تشکر می کنم از جمهوری اسلامی ایران به خاطر برپایی این محفل بزرگ.

در ابتدای عرایض باید بگویم دانشگاه کوفه در سال ۱۹۸۷م. تاسیس شد که متشکل از سه دانشکده ی فقه، پزشکی و علوم

تربیتی بود و تاسیس این دانشگاه مقارن با تاریخ دخول امیر المومنین (علیه السلام) به شهر کوفه و پایتخت قرار دادن این شهر

برای دولت اسلامی بوده است، سپس این دانشگاه توسعه پیدا کرد تا اینکه امروز به ۲۱ دانشکده و ۶۸ نهاد علمی در رشته های

مختلفی مثل پزشکی، هندسه، علم صرف، ریاضی ، هنر و کشاورزی ارتقا پیدا کرده است و امروز این دانشگاه یکی از بزرگترین

دانشگاه های عراق است و علاوه بر این دانشگاه کوفه امروز تقریباً ۲۷۰۰۰ دانشجو در مدارج اولیه دارد اما در مدارج بالاتر

تعداد دانشجویان ثبت نامی در مدارج فوق پیلیم لیسانس و دکترا به ۱۵۰۰ نفر می رسد و با توجه پیشرفت ها و تغییرات حاصله در علوم عالییه در منطقه دانشگاه ما به طور دقیق روی نقشه های خودش عمل کرده است و در حال نظریه پردازی است. رویکرد تازه ی ما در این تغییر و پیشرفت کنونی اینست که دانشگاه یکی از دانشگاه های مرجع و پیشگام در زمینه های اکتشافی و پژوهشی و علمی در دنیا باشد و این دانشگاه ظرفیت رسیدن به معیار های جهانی در زمینه ی تعلیم و همگام سازی اطلاعات و پژوهش های علمی را دارد

و دانشگاه برای رسیدن به این سطح یک برنامه استراتژیک ۴ساله تدارک دیده است که از سال ۲۰۱۴ تا سال ۲۰۱۸ ادامه دارد که این برنامه شامل ۵ محور و هدف اصلی می شود و مهمترین محور آن محور سوم است که شامل ارتقا و گسترش روابط بین المللی با موسسات پژوهشی و دانشگاه های جهان می شود و برای رسیدن به این هدف مهم ۸ گام اساسی و مقرراتی در نظر گرفته شده است و از جمله آن ها عقد توافقنامه های همکاری بین المللی با سایر دانشگاه های جهان و صدور مدارک مشترک ، همچنین برگزاری گردهمایی های همکای با سایر دانشگاه ها و سازمان های بین المللی و افزایش مشارکت و تبادل هیأت علمی و دانشجویی در محافل بین المللی مثل گردهمایی ها و جلسه ها و کارگاه های عملی و همچنین تشکیل گروه های مشترک بین داشگاه کوفه و سایر دانشگاه ها و موسسات پژوهشی در سراسر دنیا.

اما رسیدن دانشگاه کوفه به کرسی یونسکو در گفت و گوهای بین مذاهب در جهان اسلام و تقریب مذاهب و مذاکرات سنی شیعی یکی از بزرگترین حوادثی است که برای دانشگاه در طول تاریخ آن رخ داده است که به ما این امکان را داد که در سال گذشته بعد از به دست آوردن این موقعیت اقدام به انجام فعالیت های گسترده ای در خلال گردهمایی بین المللی و جلسات گفت و گو کرده است و از مفاخر و شخصیت های مختلف جهانی از ادیان مختلف میزبانی کرده است که بنا بر سخن حضرت امیر(ع) که می فرماید: انسان ها دو دسته اند: ((دسته اول برادر دینی تو هستند و دسته دوم در خلقت با تو برادرند)) هدف ما تقریب و تجمیع مذاهب مختلف بوده است.

در زمینه ی روابط بین الملل دانشگاه کوفه فقط اقدام به عقد توافق نامه های همکاری با دانشگاه ها و موسسات علمی پژوهشی کشور های متعددی کرده است که به منظور گرامیداشت جنبش تبادل علمی و فرهنگی بوده است و در این زمینه بیش از ۲۲ توافق نامه همکاری با دانشگاه های مختلف جهان به امضا رسیده است از جمله آن، دانشگاه های آمریکا مثل دانشگاه کین

تاکي، دانشگاه بريج بوتال، دانشگاه اوهايو، دانشگاه کارلينا و دانشگاه های بریتانیایی مثل دانشگاه لندن، دانشگاه بیتفورشر و دانشگاه های عربي و اسلامي.

اما روابط ما با دانشگاه های ایرانی روابطی متمایز از سایر کشور هاست که در توافق نامه های مهمی همچون توافق و تعامل با دانشگاه الزهرا، دانشگاه تهران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه تربیت مدرس و جامعه المصطفی و... نمایان است که ما خواستار گسترش هر چه بیشتر روابط خود با دانشگاه های ایرانی که در شهر قم قرار دارند، هستیم و من از کثرت دانشگاه ها و مراکز علمی د شهر مقدس قم شگفت زده شدم که منجر به اشتیاق ما به برقراری روابط بیشتر با دانشگاه های ایرانی گشته و در نتیجه منجر به ارسال دانشجویان برای ادامه تحصیلات عالی به دانشگاه های ایران فراهم آمده است مضاف بر این به منظور همکاری های علمی بین دانشگاه ما و دانشگاه های ایرانی به افزایش برنامه های علمی و پرورشی و علمی در مرحله فوق دکترا برای هیأت علمی رسیدیم . چندی پیش هم توافق نامه ای در خصوص اعطای مدارک مشترک در سطح تحصیلات عالی بین دانشکده ی علوم پزشکی دانشگاه کوفه و دانشگاه تهران به امضا رسید لذا مشارکت ما در انجمن سالانه شما از اشتیاق ما مبنی بر رسیدن به هدف سوم مان در دانشگاه خبر می دهد که همان ارتقا و گسترش روابط بین المللی دانشگاه با دانشگاه های ایرانی برای افزایش همکاری ها و استفاده از تجربیات مفید در زمینه ی پیشرفت های علمی و فرهنگی ایران است امیدوارم موافقت تمامی حضار را جلب کرده باشم والسلام عليكم ورحمه الله وبرکاه.

دکتر میرزایی:

عليكم السلام ورحمه الله و برکاه متشکرم از سخنرانی شما

همانطوری که اشاره کردید دانشگاه های زیادی در قم فعالیت می کنند که یکی از آن ها "جامعه المصطفی العالمیه" است که در بخش های مختلف آن بیش از ۳۵۰۰۰ دانشجوی خارجی در حال تحصیل هستند که به نظر من جایگزینی در جامعه ما ندارد و در حقیقت در دانشگاه های چیزی جز تاریخ دین تدریس نمی شود و فرهنگیان و و اصحاب رسانه که افکار عمومی را در خصوص دین معاصر شکل می دهند می توانند با قلم شان این سازمان را مورد تعرض قرار دهند که این یک تهدید بزرگی برای جامعه است که دروس دینی در بخش تاریخ تدریس شود اما امروزه کسانی که رویداد های مذهبی و افکار عمومی دینی

را شکل می دهند همین اصحاب رسانه شبکه های العربیه و الجزیره هستند و این مشکل بزرگی است که به نظر بنده دانشگاه ها می تواند این مشکل را حل کنند.

ما از شنیدن خبر رتبه دانشگاه شما در بین دانشگاه های جهان که جز ۳۰۰ دانشگاه برتر جهان است بسیار خوشحال شدیم و ما با اتکا به این خبر به شما و دانشگاهتان نگاه و اظهار نظر می کنیم.

دکتر محسن صالح صاحب تالیفات مهمی هستند و همچنین از بزرگان و خبرگان فلسفه است ایشان رییس دانشگاه معارف لبنان هستند که با صلواتی بر محمد و آل محمد به استقبال سخنان ایشان می رویم.

دکتر محسن صالح:

بسم الله الرحمن الرحيم

الصلاه والسلام على أشرف الخلق أعز المرسلين سيدنا محمد و على آله الطيبين الطاهرين

از میزبانی شما رییس مرکز عالی علوم فرهنگ اسلامی و ریاست جلسه از میزبانی شما بسیار متشکریم و جمهوری اسلامی ایران دائما نسبت به فرهنگیان و فرهنگ دوستان جهان اسلام و عرب ابراز لطف داشته است .

آنچه که این جلسات و گردهمایی هایی که از جانب موسسات یا روابط فرهنگی و همکاری یا موسسات علمی دیگر چه حوزوی باشد چه آموزشی و چه سیاسی انجام می دهد تلاشی در جهت ایجاد روابط بین المللی با کشورهای عربی و کشور های مستضعف که در این زمینه جمهوری اسلامی ایران فانوسی است برای یاورانی که خواستار این هستند که در دنیا دین و عقلانیت و انسانیت صاحب جایگاهی رفیع گردد و پیشرفت و توسعه یک پیشرفت طبیعی عقلانی و بدون دست درازی های خارجی باشد اما توسعه و یا عدم توسعه باعث برگشت و عقب نشینی هر چه بیشتر بشر می گردد که بدلیل اتخاذ مصالح سیاسی و مادی بشر که از عقلانیت و انسانیت به دور است، صورت می گیرد .

بگذارید بگویم که گفت و گو و مذاکره غالبا بین دو طرف که با نظرات یکدیگر در باب علم و معرفت مخالفند صورت می گیرد و به نظرم اساتیدی که در جمع ما حضور دارند به خصوص اساتید عرب هیچ گونه مذاکره و گفت گویی با یکدیگر ندارند، بینشان تفاهم و همکاری هست اما مذاکره ابدًا چون گفت و گو و مذاکره باید بین مخالفین جریان پیدا کند و من فکر می

کنم در جمع ما کسی با اهمیت داشتن علم و همکاری علمی بین دانشگاه های حاضر و دانشگاه های ایران در زمینه شروع یک جنبش مهم در به پا خاستن در مقابل تفکر اربابی ، استعماری و استکباری مخالفتی نداشته باشد.

من دائما در حال تفتیش و جست و جو هستم تا عذر و بهانه را بر گردن دیگران بیندازم که البته به دور از عدل و انصاف است و تنها عقل انسان است که می تواند طبیعت بعضی مردم ، سنن و حتی ملت ها را تغییر دهد و البته که این تغییر نیازمند تلاش زیاد ، نیازمند زمان و فرصت طولانی، نیازمند تربیت و بازگشت تربیتی، نیازمند بازگشت به عقلانیت است بطوری که با جنبش وجودی انسجام داشته باشد، جنبش وجودی یعنی یک حرکت موازی آیا تا کنون دیده اید جنبشی مستقلا به پا خیزد صد در صد این جنبش بدون همراهی و داشتن معرفتی از رسیدن به استقلال و انواع استقلال، قدرتی برای نیل به سمت هدف خویش ندارد .

خوب! چگونه می توانیم سنن و قواعد عقلی را مانند سنن و قواعد طبیعی قرار داد تا ارزش واقعی وجود انسان بیشتر درک و احساس شود یعنی این عقل بشری که به این مرتبه رسیده می تواند در حل این مشکلات پیروز شود و پیشنهادهای ارائه دهد یا این مشکل که از تفکر تکفیری نشأت گرفته همچنان بدون پاسخ باقی خواهد ماند و می خواهم بگویم این یک مسأله سهل الوصول و ساده نیست در کل اینگونه مسائل ساده نیستند .

مسئله اینست که عقل همیشه پیروز است و در این طمینه تجارب بسیاری داریم مثلاً در حدود مزهای اسلامی کشورها و بلادی بودند که با پیشگامی علما به مراکز علمی مشهوری در تمام دنیا تبدیل شدند و اگر بین دولت و علم همگرایی وجود داشته باش امری دیگر منتج می شود بطوریکه آن دوات بع عوان یک دولت علمی و پشتیبان علما در همه زمینه ها مثل تولیدات ذهنی و مادی، معرفی و پرداختن به علم شناخته می شد. پرداختن به علم و قدرت آن از حیث بقا و وجود چون حق اگر قوی باشد می تواند موجبات وجود و تولید را فراهم کند.

چگونه می شود که همکاری و مذاکره با بعضی دول غیر متدین خروجی و تولیدات بیشتری نسبت به همکاری با دولت های متدین دارد؟ درست که تولید علم یک موضوع دینی است همانطوری که جناب دکتر (میرزایی) در مورد علم فرمودند که

طبیعتاً منتج از همان سخن پیامبر (ص) حول طلب علم حتی در چین است اما علمی که ما از آن صحبت می کنیم علم دینی نیست بلکه علم دنیایی است و این حقیقت دارد.

و دلیل اینکه امروزه علم در کشورهای عربی از حیث اصول و جوهرش ترک شده بدان علت است که دین از حیث اصول ترک شده است

من یک نظری دارم حول نقش غرب که به ملل مختلف از جمله ملت و امت ما که از راه علم مورد تجاوز قرار می گیرد اما در کشورهای ما، جوانان یا به سمت غرب و خدمت به آن کشیده می شوند و یا به سمت ارهاب کشیده می شوند که از جانب دو هدف صورت می گیرد: هدف اول اینست که غرب آلت دستی برای حمله به ملت از درون خودش داشته باشد و اینکه یک مجموعه مستقل تحت فرمان خودش در هر لحظه داشته باشد.

ما نمی توانیم با ابر قدرت های که مانع رسیدن علم به مردم می شوند وارد و مذاکره و همکاری شویم چون آنها به علم ارزش نمی دهند اما مهم اینست که ما در این جمع گردهمایی به نتیجه ای برای حل مشکلات برسیم اما این نتیجه گیری نیاز به سرمایه گذاری دارد تا لاقلاً در حد امکان بشود تلاشی در این زمینه انجام داد و لازم است به این نکته نیز توجه شود که در همین ابتدای کار نباید توقع زیادی از مذاکرات و گفت و گوها داشته باشیم چرا که نتیجه به این زودی حاصل می شود و نیاز به زمان دارد تا به معرفتی عمیق از یکدیگر برسیم

و بنده معتقدم این جمع بزرگوار و این اجتماع علما می تواند در شروع این تاش گام مهمی در آگاهی بخشی واقعی برای خودمان بردارد.

من فقط دو نکته پایانی عرض می کنم، دانشگاه معارف که بنده مسئولیت آن را به عهده دارم در همین امسال یعنی سال ۲۰۱۶ در بیروت تاسیس شد و ما هم اکنون از طریق این دانشگاه فعالیت می کنیم با اجازه از مدیر جلسه من دو نکته دیگر حول موارد علمی و پیشرفت های علمی عرض کنم.

پیشرفت های علمی که از روش های مشخصی تبعیت می کنند نمی تواند به عنوان اصل در تولد علم قرار گیرد. جناب دکتر (میرزایی) جمله ی مهمی در ارتباط با شناخت انسان، شناخت جامعه فرمودند که شناخت یک جامعه مستلزم ورود به آن جامعه و آگاهی نسبت به مسایل جاری در آن و همچنین توجه به حومه اجتماعی موثر برای جامعه می باشد

ما در دانشگاه معارف سعی داریم در این جنبش (آگاهی بخشی) شرکت کنیم و با آگاه سازی هر چه بیشتر از دیدگاه اسلامی اصیل به مردم خدمت کنیم تا حد اقل مردم به شناختی اجمالی از خودمان برسند.

مورد دیگر بعد دیدگاه ماست بطوریکه هر کدام از ما می تواند بعد از اجرای آن قانع شود یا اینکه قانع نشود و متأسفانه دانشگاه های موجود در جوامع عربی و اسلامی نخبه های مطلوبی را برای آگاهی بخشی به جامعه و علم تربیت نکرده است و این مشکل لازم است مورد توجه مان قرار گیرد. از خداوند متعال توفیق همه را مسالت دارم

والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاته

دکتر میرزایی:

از جناب دکتر متشکریم. من برخی اساتید جمع را به طور کامل می شناسم اما برای رعایت عدالت باری مدیریت جلسه از بازگو کردن ویژگی ها و خصوصیات اساتید دست می کشم اما به طور اجمالی می گویم بدون شک سخنان دکتر محسن در مورد حرکت جوهری که سخنرانیش را با آن شروع کرد نشان از آگاهی و اطلاع ایشان از فلسفه و حکمت متعالیه می دهد همانطوریکه جناب دکتر نجف هم از خبرگان حکمت متعالیه هستند.

من به عنوان یک شاگرد مکتب فلسفی صدرایی می گویم که این فلسفه پتانسیلی دارد که با آن می توانیم با فلسفه های وجودی که معاصر هستند مقابله کنیم چراکه فلسف صدرایی یک فلسفه متمایز از سایر فلسفه ها است یکی از دوستان ما کتابی در فلسفه صدرایی تألیف کرد که در آن قصد خوار کردن سایر فلسفه ها را نداشت اما رف اصلی اش این بود که امروزه فلسفه صدرایی می تواند همچنان متمایز بماند و شرط یکه تازی آن هم اینست که از قرائت های سنتی عبور کنیم و این فلسفه را خودمان مورد بازبینی قرار دهیم

سخنرانی من در اینجا از ادب میزبانی به دور است و من به عنوان میزبان بایستی قبل از سخنرانی هر نفر توضیحاتی کلی عرض

کنم

هزینه هایی که بر لت ولت ما می گذرد بسیار هزینه های سنگینی است که می توان با کمک آگاهی و معرفت با آن مقابله کرد و مبارزه با این مشکلات جز با فهم و درک نقش لبنان در مقامت ضد اسراییلی میسر است. و آنچه امرئزه در سوریه جریان داد یک مسئله ی داخلی برای سوریه نیست بلکه مربوط است به مرکزیت جهان اسلام است. لبنان قطب نمایی ضد اشغالگری اسراییل است

هم ما می دانیم تونس به عنوان بزرگترین کشور عربی صاحب دموکراسی که طبقه بندی و برنامه ریزی اش انجام شده می تواند با دستاوردهای اسلامی خود در مسیر آزادی سایر بلاد اسلامی و عقلانیت آن ها گام بردارد و صحبت من به طور نسبی است همچنین در مورد عراق که الان دچار دردی است شبیه به درد زایمان که اینگونه مشکلات از شأن یک جامعه به دور است و در حقیقت مشغولیتی است برای جامعه که باید رسالتش را انجام دهد و بگذارد از سایر کشور ها سخن نگویم البته که ما اهمیت همه کشور ها را میدانیم اما زمان محدود است.

خوب! الان نوبت سخنرانی دکتر شیخ محمد تقی سبحانی است ایشان رییس مرکز تمدن برای توسعه تفکر اسلامی در لبنان هستند که الان در جلسه حاضر نیستند لذا نوبت ایشان را به دکتر اودان می دهیم.

دکتر جاودان معاون پژوهشی دانشگاه ادیان و مذاهب اسلامی هستند که به برکت صلوات بر محمد و آل محمد سخنرانی را شروع می کنند.

دکتر جاودان:

....

دکتر میرزایی:

خوب! سپاس فراوان

دکتر جاودان فرمودند ای کاش همانطوری که روابط ما با دانشگاه های غربی در سطح بالایی قرار دارد، روابطمان با دانشگاه های اسلامی و عربی نیز در سطح بالایی باشد و بنده به جناب دکتر می گویم که وصول به این موضوع نیاز به آرزو و تمنی ندارد فقط محتاج اراده است اگر طرف عربی آماده باشد همچنانی که اراده کنید می توانید روابطتان را به دانشگاه های غربی توسعه دهید اما اول باید بین خودمان روابط حسنه ای برقرار کنیم لذا اول باید به دانشگاه های عربی پیمان هایی به امضا برسد. بسیار ممنون از صحبت های ارزشمند شما

دانشگاه ادیان و مذاهب اسلامی برای موعظه و دعوت تاسیسی نشده بلکه رسالتش تبلیغ دین اسلام در سایر ادیان است. شهر قم یک شهر چند فرقه ای نیست اما در قم ده ها مرکز آموزش مذهب اسلامی موجود است همچنین در ایران شهرهایی هستند که مدارس علمی و دینی سایر مذاهب مشغول فعالیت اند و این نشانگر عزم جمهوری اسلامی مبنی بر طرفداری از گفت و گو و مذاکره است و مجددا از دکتر جاودان سپاسگذاری می کنم.

الآن تریبون در اختیار دکتر حماش حسین است به برکت صلوات بر محمد وال محمد.

دکتر حماش:

بسم الله الرحمن الرحيم

الصلاه والسلام على اشرف المرسلين

مردم و دولت الجزایر به شما سلامی گرم واز ته دل می کنند . در ابتدا از مسیولین جمهوری اسلامی ایران به خاطر برپایی همچنین نشست و میزبانی کریمانه ای بسیار متشکرم و این نشانگر نهایت دوستی و محبت جمهوری اسلامی ایران نسبت به کشور های عربی است . تفکر گفت و گو بین ایران و جهان عرب دلیلی بر وجود روابط نزدیک و صمیمانه ی دو ملت ایران و اعراب است همان مللی که ان شاءالله به رهبری و فرمانروایی و آرامش و پیروزی باز خواهند گشت

تمام مفکرین و سخنرانان بر حسب تخصصشان و گواهی تاریخ به این موضوع اقرار کرده اند که ایران و بلاد فارس برای تقویت و اعتلای تمدن اسلامی کارهای فراوانی کرده است و این دلیلی است که جمهوری اسلامی ایران را در همه زمینه ها از

سایرین متمایز می کند و جمهوری دموکراسی و مردمی الجزایر و همچنین سایر دول عربی از این اقدام مجدانه جمهوری اسلامی ایران مبنی بر بزرگداشت تمدن اسلامی کمال تقدیر و تشکر را دارند

بین دو اجتماع مهم در جهان اسلام یعنی جامعه ایران و اعراب متغییر های مهمی وجود دارد مثل دین، تاریخ، جغرافیا، فرهنگ و دیگر مسائل که مجال ذکر آن ها نیست و باید همه این موارد ذکر شده مورد توجه و توسعه و استخدام قرار بگیرد. در الجزایر دانشگاه های زیادی وجود دارد و سابقه دانشگاه الجزایر به سال ۱۹۰۸ بر می گردد یعنی سال های اولیه قرن گذشته.

همچنین در الجزایر دانشگاه های متعدد و تخصصی در رشته های علوم و تکنولوژی، ادبیات وجود دارد و همانطوری که می دانید در الجزایر موسسه آموزش زبان فارسی نیز فعالیت دارد و دانشجویان کثیری مشغول به یادگیری زبان فارسی هستند و این زبان را دوست دارند همچنین در الجزایر دانشگاه های متعددی در رشته های علوم اجتماعی و جامعه شناسی، علوم انسانی، تاریخ و میراث اسلامی من جمله این دانشگاه ها، دانشگاه علوم اسلامی که بزرگترین دانشگاه در شهر قسطنطینا است و به نسبت تولید علم هم دانشگاه های الزایر فعالیت های گسترده ای انجام داده اند همچنین به جز زبان عربی سایر زبان های زنده دنیا نظیر زبان فرانسوی، انگلیسی، اسپانیایی و آلمانی در اکثر مجامع پژوهشی و علمی کاربرد دارد.

ما آرزو مندیم بتوانیم سطح روابط علمی و عملی و پژوهشی خودمان را با جمهوری اسلامی ایران و سایر بلاد عربی ارتقا بدهیم. اما از نظر تاریخی الجزایر و کشور های مغرب اسلامی در تمدن اسلامی پیشتاز بودند و این پیشتازی را در تمدن اندلس در اسپانیا مشاهده می کنیم

از نظر تاریخ مقاومت الجزایر، ما مقاومت امیر عبد القادم موسس دولت زاری را دارم همچنین مبارزات استاد قهرمان عبد الحمید نوبادیس رهبر نهضت اسلامی و استاد وفیلسوف بزرگ مالک بنابی رهبر نهضت علمی و سایر فلاسفه و علماء الجزایر که فرصت ذکر اسامی آنان نیست اما نام همه آنها در تاریخ مقاومت الجزائر می درخشد. همچنین در این زمینه تاثیر علما و استراتژیستان در انقلاب الجزایر درخشان است و همانطوری که می دانید الجزایر کشور ۱/۵ میلیون شهید در جریان انقلابش است که در سال ۱۸۵۴ دولت انقلاب بر اساس مبانی اسلامی تاسیس شد و جهت اطلاع شما عزیزان عرض می کنم که بزرگترین

دانشگاه ها و مراکز نظامی آمریکایی راه های مقاومت انقلابیون الجزایری در مقابل فرانسه را به عنوان استراتژی های مقاومت در دانشگاه های خودشان تدریس می کنند.

همانطوریکه مستحضرید الجزایر حدود ۱۵ سال درگیر تفکر اربابی است که صدمات زیادی از آن خورده است و ان شاءالله به کمک هموطنان، دولتمردان، ارتش و نیروهای امنیتی کمر ارباب و اربابی گری در الجزائر شکسته خواهد شد تفکری که حامل افکار و برداشته های غلطی از اسلام است و امروزه الجزایر بحمدالله در وضعیت خوبی است و روابط گسترده و چشمگیری با جمهوری اسلامی ایران دارد و همواره در کنار ایران و کشوره ای عربی خیر خواه است تا با همکاری هم اسلام را یاری کنند و به عنوان نکته پایانی عرض می کنم که آغوش الجزائر برای برادران ایرانی و عرب خودش همیشه باز است

ممنونم والسلام علیکم ورحمه الله وبرکاه

دکتر میرزایی:

و علیکم السلام . متشکرم

امروز میلیون ها دلار از جانب محافل و کشور هایی که نقش آنها برای ما روشن است به منظور عدم آرامش و ثبات الجزائر خرج می شود و آن ها به خوبی درک کردند که اگر الجزایر به نقش اساسی اش در پروژه تمدن اسلامی برگردد منافع آنها تحت الشعاع قرار خواهد گفت و برایشان گران تمام خواهد شد فلذا بنده از شنیدن اخبار مسرت بخش از اوضاع الجزایر به شدت خوشحال شدم و من اطلا دارم که الجزائر در دوره های اخیر نقش خاصی ایفا کرده است و الزائر می تواند معادلات عربی که متعارض با عقلانیت، انسانیت و اخلاق و اسلام است را بر هم بزند و الجزائر این پتانسیل را دارد اما تضاد خیالی بین غرب و شرق جهان اسلام یک جو ناسالمی را ایجاد کرده است بطوریکه اندیشمند در غرب اسلام به سادگی نظراتش همه را تحت تاثیر قرار می دهد و رسانه ها و اصحاب رسانه در مشرق اسلامی به شبکه ها و روزنامه های نازل عربی قناعت می کنند

این یک موضوع بسیار مهم است که اکثرا از اسلام مغربی می ترسند و لازم است بین عقلانیت و تصوف مغرب اسلام تفوت قایل شویم و آنها را از هم تشخیص دهیم و همکاری و همگرایی اروپایی اسلامی در منطقه بسیار حساس است

همانطوریکه جناب دکتر اشاره کردند مالک بن نبی قبل از پیروزی انقلاب در الجزایر از دنیا رفت اما در همان زمان پایه های تمدن اسلامی و قرآنی را در کتاب ظواهر قرآن بنا کرد.

مالک بن نبی در کتاب ظواهر قرآنی خلاصه نمی شود و نهضت الجزائر و تفکرات آن همان روح تفکرات مالک است .

مالک بن نبی معتقد بود که تمدن ذاتا یک مفهوم دینی دارد و نمی توان تمدنی را متصور شد که بر پایه معرف دینی نباشد و به نظرم این نظریات مطرح شده از جانب مالک باید برای جهان اسلام مهم و مورد توجه باشد و از شما جناب دکتر بسیار متشکرم
دکتر میرزایی:

الان نوبت به سخنرانی دکتر فتحی رئیس موسسه حوزه و دانشگاه است و همانطوریکه مستحضرید این موسسه با بر تاکید امام خمینی مبنی بر تقارب بین حوزه و دانشگاه شکل گرفته است و داعیه دار اسلامی سازی علوم انسانی و انسانی سازی علوم اسلامی است با ذکر یک صلوات به استقبال سخنان دکتر فتحی می رویم

دکتر فتحی:

سلام علیکم و رحمه الله وبرکاه

الحمد لله رب العالمین سبحانه خلق فسوی و قدر فهدی و أسلی و نسلی علی سیدنا محمد و خیر من بَلَّغ رسالَه و بنهجه اهتدی. صل
الله علیه و علی آله و اصحاب المنتجبین .

خدمت اساتید محترم، حضار در این نشست و جلسه که از کشورهای عراق سوریه، لبنان، تونس، الجزائر قدم رنجه کردند،
خوش آمد عرض می کنم

و به قول معروف شما میزبان هستید و خانه، خانه ی خودتان است

از جناب دکتر نجف علی برای فرصتی که بنده دادند کمال تشکر را دارم .

از آن جایی که بده فرصت زیادی ندارم بحتم را شروع می کنم بنده به نمایندگی از رییس موسسه حوزه و دانشگاه خدمت می

رسم و از آنجایی که فرصت، اقتضای بحث علمی و درسی را ندارد من به اختصار و اجمالا مطالبی را عرض می کنم

در ابتدا خلاصه ای نحوه ی شکل گیری و تاسیس موسسه مطالعات حوزه دانشگاه خدمتتان عرض می کنم اولاً این موسسه همانطوریکه جناب دکتر میرزای اشاره فرمودند در راستای تحقق شعار اسلامی سازی علوم انسانی شکل گرفته است و این مؤسسه از برکات انقلاب اسلامی به شمار می رود و این مؤسسه طبق توجهات و خواسته های رهبر فقید حضرت امام خمینی(ره) و حضرت آیت الله خامنه ای در زمینه اسلامی سازی علوم انسانی با استمداد و اتکا به ظرفیت های عظیمی چون پژوهشگران حوزه ودانشگاه چه در ایران و چه در دانشگاه های عربی و اسلامی فعالیت می کند و در این زمینه این مؤسسه ۳۰۰ کتاب در زمینه ی علوم انسانی و اسلامی به چاپ رسانده است و همچنین اقدام به چاپ مجلات و نشریات علمی و پژوهشی کرده است مثل مجله روشمند علوم انسانی و مجله ای در زمینه اقتصاد ایرانی با رویکرد اسلامی، مجله ی تربیت اسلامی، مجله ی آموزه های اسلام و مجله روان شناسی . مورد چهارم نقش انتشارات علمی به زبان های جهانی است و بیش از ۱۰۰ مؤسسه علمی و تحقیقی دولتی و داخلی در حال فعالیت هستند که این مرکز علمی بیش از ۱۰۰ مورد انتشار داشته است این مؤسسه از زیر مجموعه های مختلفی تشکیل شده است اول بخش علومک اسلامی که خود به سه بخش حقوق، آموزه های قرآنی و فلسفه تقسیم می شود و بخش علوم اجتماعی شامل کار گروه های جامعه شناسی، اقتصاد، مدیریت و علوم سیاسی است و ذیل بخش علوم رفتاری که شامل بخش های روانشناسی، علوم تربیتی و فلسفه علوم اسلامی است و ان شاءالله این مؤسسه استفاده هر چه بیشتر از ظرفیت ها و قدرت های حوزه ها و دانشگاه های ایرانی، عربی و اسلامی به دنبال اسلامی سازی علوم انسانی است. این جلسه که با عنوان نشست فرصت ها و ظرفیت های علمی آغاز به کار کرده است نیز به دنبال شناسایی ظرفیت ها و قدرت های جهان اسلام برای همکاری هر چه بیشتر در زمینه های علمی است. و انقلاب اسلامی در ایران یک ظرفیت بسیار مناسب است و همانطوریکه دکتر میرزایی اشاره کردند باید به غایت از این فرصت و ظرفیت عالی بهترین استفاده را برد.

در مورد ارتباطات فرهنگی بین ایران و جهان عرب ظرفیت های بسیار مناسبی از لحاظ پایه های فرهنگی وجود دارد اما چالش

های مطرح در این خصوص چیست؟

از مهمترین چالش هایی که امروزه جهان اسلام و مسلمین با آن روبروست حجم بالای دشمنان متعدد و مختلفی است که کمر به نابودی اسلام بسته اند و این حجم بالای دشمنی، به شدت وبا تلاش وافر و همراهی قدرت ها و ظرفیت های مهم با این جمع کثیر قدرت های زیادی به این گروه داده است و بدون خستگی در صدد ضربه زدن است

اما اسلوب غیر مستقیمی که بسیار حائز اهمیت است اسلوب فکری فرهنگی یا همان تهاجم فرهنگی است که با شیوه ها و اشکال مختلفی به جنگ نرم و نشر تفکر بی دینی و فرهنگ غربی می پردازد که همان تفکر سکولاریستی است که همه بخش های امت اسلامی را تحت الشعاع خود قرار داده است.

چگونه فرهنگ و تمدن اسلامی که به گفته شیخ شهید رمضان البوتی بر پایه ی توحید استوار بود امروزه کارش به تفرقه و تضاد بین امت سلامی انجامیده است؟ و تنها راه حل این مشکل چیست؟ به نظر من تنها راه حل مشکل همین روابط فرهنگی فعال و مثبتی است که الآن شروع شده است .

از فرصتی که در اختیار بنده گذاشتید بسیار متشکرم و السلام علیکم ورحمه الله وبرکاه

دکتر میرزایی:

بسیار خوب! الان به استقبال سخنرانی دکتر آل بویه رئیس مرکز پژوهشی فلسفه و کلام اسلامی می رویم با صلوات بر محمد

وآل محمد

دکتر آل بویه:

.....

دکتر میرزایی:

السلام علیکم

سخنرانی بسیار عالی بود و نکته ای عرض کنم و آن اینکه در همگرایی فرهنگی زبان نقشی اساسی دارد لذا قمی ها باید در فراگیری زبان عربی مجدانه تلاش کنند و طبیعتاً اکثر برادران و اساتید ایرانی حاضر به زبان عربی مسلط اند و مقالاتی به این زبان نوشته اند ولی نمی دانم چرا این مکالمه و صحبت کردن به زبان عربی تا این حد برای علما ثقیل است؟

خوب! مسئولین حاضر در جمع ما از اقسام و بخش های زیر نظر شما سخن گفتند اما موضوعی مهم باقی ماند و آن فرصت همکاری با همه بخش های موجود است و اینکه برای ایجاد روابط قدرت سومی نیاید و بین دو طرف دیگر روابط و همکاری های فرهنگی را ایجاد کند و باید این همکاری بین دو طرف به سرعت و با دقت کافی صورت گیرد تا به بروز فعالیت های دو جانبه برسد

با ذکر یک صلوات به استقبال سخنان جناب دکتر کمیل حبیب نماینده ی دانشگاه لبنان می رویم.

دکتر کمیل حبیب:

سلام علیکم و رحمه الله وبرکاه

از مؤسسه عالی علوم و فرهنگ اسلامی به خاطر این میزبانی کریمانه بسیار سپاسگذاریم و آرزو مند دیدارتان در کشورهای عربی مان هستیم.

من کمیل حبیب هستم رئیس دانشکده ی حقوق و علوم سیاسی در دانشگاه لبنان. و سلام جناب دکتر عدنان سید حسین رئیس دانشگاه لبنان را خدمت همه ی شما ابلاغ می کنم

توافقنامه های زیادی بین دانشگاه ما و دانشگاه های مختلف ایرانی به امضا رسیده است. دانشگاه ما دارای ۷۷۰۰۰ دانشجو، ۱۶ دانشکده و ۳ مرکز و مؤسسه ی دکترا است.

دانشکده ی حقوق که من در رأس آن هستم شامل دانشجویان فراوانی است و یکی از فارغ التحصیلان ما معاون سفیر ایران دکتر رکن آبادی (رحمه الله) بوده است. در دانشگاه ما و در دانشکده زبان فارسی تدریس می شود و همچنین بخشی مخصوص به تاریخ و تمدن فارس نیز در دانشگاه موجود است.

همانطوریکه می دانید لبنان کشوری است با تنوع انسانی، مذهبی و طائفی بسیار زیاد است که منبع ارزشمند و امتحان مهمی است برای گفت و گو تمدن ها. روابط ما و ایران یک رابطه متمایز است و بایستی به نقش علمای فقهی و انسانی جبل عامل توجه کرد و این نقش را نمی توان در هیچ قرائتی از روابط عربی ایرانی و لبنانی ایرانی منکر شد.

دانشگاه لبنان یک دانشگاه اسلامی نیست اما هدفمان در دانشگاه، ریشه دار کردن روح انسانیت در خصوص علم است و ما اسلام را با دیدگاه تاریخی و فرهنگی تدریس می کنیم نه از دیدگاه فقهی و طبعاً دین هم انسان سازی انسان را مورد تاکید قرار داده است

و دیگر اینکه هدف دانشگاه لبنان در معنا و مفهوم با هدف جوهر دین در تضاد نیست و طبیعتاً نقش هر دانشگاهی در دوران جهانی شدن دیگر نقشی سنتی و پیرو نیست بلکه نقشی راهنما و هدفمند و پژوهش محور است. نقش دانشگاه همان تعلیم، پژوهش و ترویج فرهنگ گفت و گو است فلذا می توان بر پایه ی مواردی که ذکر خواهد شده گفت و گو های ایرانی عربی را آغاز کرد: اولاً: به سمیت شناختن متقابل مصالح و منافع مشترک و غیر مشترک دوماً: به رسمیت شناختن نقش و دستاوردهای علمی و استراتژی که ایران آن ها را به دست آورده است و یا اینکه در آینده به دست می آورد.

من به این موضوع معتقدم که علم معیاری برای محاسبه قدرت است و تولید علم یک موضوع کاملاً دینی است و امروزه به دولتی که بتواند به موضوعاتی همچون حقوق بشر، عدالت و برابری، پرداختن به مشکلات زندگی اجتماعی و حمایت از کودکان توجه کند و این ها را حل کد دولتی قوی محسوب می شود و همچنین علم نیز چنین خاصیتی دارد یعنی باعث قدرتمندی دولت ها می شود.

در گفت و گوی دینی نباید به مذاکرات بین مذاهب اسلامی قناعت و اکتفا کنیم و باید به مذاکرات بین ادیان هم توجه ویژه ای بشود خصوصاً پس از مداخلاتی که صهیونیسم به دست تکفیری ها در خدشه دار کردن چهره اسلام در جهان داشته است. به عبارت دیگر باید به خدایی واحد بدون شریک ایمان داشته باشیم تا بتوانیم در مقابل تفکر داعشی و صهیونی بایستیم و آن را نابود کنیم تا این مقدمه ای باشد برای ایجاد آرامش و صلح در منطقه خاورمیانه و حتی کل جهان و به

نظرم این فرصت برای دفاع از انسانیت و مقابله با ارباب و صهیونیسم اکنون در اختیار ما ست و هرگونه فتنه بین ایران

و جهان عرب از قتل و کشتار بدتر است

والسلام علیکم

دکتر میرزایی:

وعلیکم السلام سخنرانی بسیار ارزنده ای بود

طبیعتاً ایران نمی خواهد تمام انرژی خود را صرف استثمار جهان عرب کند بلکه می خواهد با ایجاد فضایی طرف عربی را را

قانع کند چون از کلامی که فرمودید این طور برداشت می شود که ایران در صدد به کارگیری انرژی اش در جهان

عربی است

-دکتر کمیل:

نه من گفتم در صدد به کارگیری علوم و استراتژی در جهان عرب است که به این علوم را خودش دست آورده است

-دکتر میرزایی:

مشکلی نیست این بازی با کلمات است . امروزه متأسفانه روابط و همکاری های ایران و جهان عرب به علت نسبت دادن این

تهمت به ایران که ایران انرژی ها و پتانسیل ها را در جهان عرب دارد استثمار می کند به مسیر دیگری کشیده شده

است و تمامی شما عزیزان می دانید که روابط ایران و عرب در چنین شرایطی و با چنین دیدگاه های ناامید کننده ای به

ساختن تمدن منجر نخواهد شد

جناب دکتر می شود صحبتان را مختصراً دوباره بخوانید

-بله به اختصار عرض می کنم

خوب! اگر با رویکرد واقع نگری به موضوع نگاه کنیم ایران در بیشتر زمینه ها به دستاوردهای گستردهای در منطقه رسیده

است که در خلال تلاش مبنی بر اعتماد سازی و وقوف همه فعالیت هایی که عرب آن ها را مداخله برداشت می کند

سپس با به کارگیری علوم پیشرفته اقدام به بازکردن زمینه هایی برای مذاکره و همکاری با دول عربی کرده است به خصوص در زمینه های علمی، اقتصادی.

-میرزایی:

بسیار عالی کلام شما متین است

الآن نوبت به سخنرانی دکتر طالب بن عیسی السالمی از دانشگاه نزوا در کشور عمان فرا رسیده است و همه ما از نقش سازنده و عقلانی عمان در منطقه و حتی در جهان آگاه هستیم که با کمک عمان منطقه از سختی های زیاده سلامت عبور کرده است در حالیکه زبان شمشیر و تند بیشترین التهاب ها را در منطقه ایجاد کرده است.

دکتر سالمی:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على رسوله الأمين و أهل بيته الطيبين الطاهرين

در ابتدا می خواهم از مسئولین و مدیران سازمان علوم و فرهنگ اسلامی از مهمان نوازی و حسن برنامه ریزی شان تشکر کنم و چقدر سعادت مند هستم که در شهر مقدس قم حضور یافتم که یکی بزرگترین مراکز جهان اسلام در طول تاریخ و از بدو ظهور اسلام تا کنون است

از خداوند تعالی موفقیت شما در خدمت به اسلام و مسلمین را آرزو مندیم و همچنین ان شاء الله به دست شما و علماء ایران پرچم اعتدال و صلح را در جهان برافراشته کنیم

من برادر کوچکتان سالم بن عیسی از عمان هستم و همانطور که می دانید عمان همچون برادر کوچکی برای جمهوری اسلامی ایران است

بنده در دانشگاه نزوا در سمت معاون روابط بین الملل رئیس دانشگاه خدمت می کنم. دانشگاه نزوا یک دانشگاه شایسته و با صلاحیت است که در سال ۲۰۰۴ تاسیس شده است یعنی ۱۲ سال از عمر آن می گذرد و این دانشگاه در شهر تاریخی نزوا که یک پایتخت تاریخی برای عمان و یک مرکز تمدنی و فرهنگی در طول تاریخ است، قرار دارد

شهر نزوا از پایتخت عمان، مسقط حدود ۱۲۰ کیلومتر فاصله دارد.

دانشگاه نزوا دومین دانشگاه بزرگ پس از دانشگاه سلطان قابوس در سراسر سلطنت عمان است. طبیعتاً ده ها دانشکده دیگر در سراسر عمان موجود است اما تنها دانشگاهی که در مسقط قرار دارد همان دانشگاه سلطان قابوس است که ۲۰۰۰۰ دانشجوی دختر و پسر دارد .

دانشگاه نزوا بیش از ۷۶۰۰ دانشجو دختر و پسر از مناطق و شهر های مختلف عمان دارد و دانشگاه نزوا تنها دانشگاه موجود در سطح استان است لذا اکثر خانواده ها دختر هایشان را برای تحصیل به این دانشگاه می فرستند لذا نسبت دانشجویان دختر دانشگاه به ۸۸٪ جمعیت کل دانشگاه رسیده است در واقع یعنی دانشگاه ما دانشگاهی دخترانه است ولی فقط اسمش نزوا است. دانشگاه نزوا بیش از ۱۵۰ دانشجو از ۳۰ کشور عربی مختلف در خود جای داده است. تعداد اساتید و کارکنان زن و مرد دانشگاه از ۱۰۰۰ نفر متجاوز است که از بیش از ۴۵ کشور از سراسر دنیا در دانشگاه حضور دارند.

زبان اصلی که در این دانشگاه تدریس می شود زبان انگلیسی است که به نسبت علوم انسانی زبان عربی و انگلیسی کاربرد زیادی دارد .

در دانشگاه نزوا ۴ دانشکده اصلی وجود دارد من جمله آن ها دانشکده علوم و فرهنگ که شامل بخش های مختلفی نظیر علوم تربیتی ، فیزیک شیمی و زبان عربی و دین اسلام است و دانشکده اقتصاد و تجارت و دانشکده هندسه و معماری و دانشکده دارو سازی و کشاورزی از بدو تاسیس دانشگاه رویکرد مسئولین توسعه ی روابط علمی و پژوهشی و فرهنگی با سایر موسسات داخلی و خارجی در حدود جهان اسلام د خارج از آن بوده است و در همین زمان کوتاه موفق به عقد قرار داد های همکاری علمی پژوهشی با دانشگاه ها و مراکز پژوهشی در سراسر دنیا شده ایم .

طبیعتاً روابط ما و ایران بهگواهیتاریخوبهاذعانجمع حاضرمانند روابط برادر کوچک با برادر بزرگش است که نیازی به ذکر مجدد آن نیست فقط به همین نکته اکتفا میکنم که نیرو های ایرانی جلوی عقب ماندگی هر چه بیشتر شیعه در منطقه را گرفته است فلذا از این اقدام ایران بسیار متشکریم د اگر ایران نبود نقشه منطقه دچار تغییر و تحولات اساسی میشد کشور ما عمان همان طوری که معروف است کشور صلح و آرامش است این به معنای تعصب ، بی تفاوتی یا تکفیر نیست . در کشور ما ۳ مذهب اصلی وجود دارد که از سایر کشور های اسلامی متمایز است ما در عمان مذهب لیبایی را داریم که در سایر کشور های اسلامی چنین مذهبی موجود نیست همچنین در عمان مذهب شیعه و سنی نیز فعالیت میکند اما همه ما در حفظ وحدت و ترک تفرقه متفق ایم و ما همگی با هم درس میخوانیم غذا میخوریم زندگی میکنیم با هم به مسجد میرویم و در دانشگاه ها و موسسات دولتی کار میکنیم این بدان معنی است که اگر به مجلس ملی نگاه کنید از تمام مذاهب موجود در عمان در آن افرادی را میابید همچنین در کابینه دولت نیز از هر ۳ مذهب افرادی را میابید این بدان معنی است که ما همه با هم با تفاهم و آرامش در کنار هم زندگی میکنیم همچنین قانون ما را از ایجاد فتنه و سخنان تفرقه آمیز در دانشگاه ها و مدارس و حتی حوزه های علمی و مساجد به شدت منع کرده است حتی در جلسات مذهبی مخصوص به هر مذهب از طرح سخنان تفرقه آمیز جلوگیری میشود و فقط طبق کتب مذهبی و غیر تفرقه آمیز مطالبی گفته میشود .

الحمد لله به تازگی زندان ها و بازداشت های فرقه ای پایان یافته است و ما از سایر کشور های اسلامی چنین وضعیت و آزادی فرق را خواستاریم و این گونه اعمال باعث جلوگیری و دفاع از نفوذ تفکر اربابی و سرکوب گرانه میشود. من شکی ندارم که برادران و دانشمندان ایرانی برای پیشرفت و موفقیت امت اسلامی و تلاش می کنند و نسبت به این موضوع حریص اند ان شاءالله در این کار موفق باشید. روابط فرهنگی و علمی دانشگاه نزوا و دانشگاه های ایرانی از ۳ سال پیش با دعوت رییس دانشگاه شهید بهشتی از رییس دانشگاه نزوا و همچنین بازدید رییس دانشگاه شهید بهشتی و هیأت همراه از دانشگاه نزوا شروع شده که این بازدید به مدت یک هفته به طول انجامید و در نهایت با عقد یک تفاهم نامه همکاری بین دو دانشگاه به پایان رسید و از آن موقع تا الآن ما به این قرارداد گام به گام عمل می کنیم

در دانشگاه ، بخش ها و دانشکده های مختلفی وجود دارد که با دانشکده های دانشگاه شهید بهشتی به عقد قرارداد پرداختند. در دانشگاه ما ۲۱ دانشجوی دختر و پسر از دانشگاه شهید بهشتی در مقطع دکترا در رشته زبان عربی مشغول به تحصیل هستند در مقابل هم ان شاءالله تا چند وقت دیگر تعدادی از دانشجویانمان را به ایران و دانشگاه شهید بهشتی ارسال خواهیم کرد و امیدواریم روابط مان روز به روز با دیگر دانشگاه ها در دیگر شهرها مثل قم و یا شهر های دیگر بیشتر و بیشتر شود و ما از مسئولین دانشگاه ها و سایر موسسات خواستاریم که به همکاری های علمی با ما بپردازند. از تمامی شما عزیزان متشکرم.

والسلام علیکم و رحمه الله وبرکاته

دکتر میزرایی:

ممنونم و علیکم السلام.

احسنتم توضیحات شما بسیار ارزنده و مهم بود که بیانگر نقش اساسی عمان در منطقه است. برمی گردم و دومرتبه از جناب دکتر کمیل حبیب به خاطر سوء تفاهم شکل گرفته عذر خواهی می کنم و بگذارید یک صحبت صادقانه بگویم و آن اینکه ما یک قرائت ایدئولوژیک معمول نسبت به اهل بیت نداریم، اهل بیت پیامبر اکرم که همان فرزندان ایشانند، وزنه هایی ثقیل برای انسانیت پ هستند و صدای اخلاق ، انسانیت و عقلانیت تمدن اسلامی را سر داده اند و ما به صراحت می گوئیم، تمدنی که بر پایه ی اخلاق، قرآن، منطق اسلامی و عقلانی و فکری نباشد از سوی ما مورد تأیید نیست و همانطوریکه جرج جرداق معروف می گفت علی (ع) همان صوت انسانیت و عدالت است و او از انسان بزرگ و صوت عدالت و انسانیت سخن می گفت نه صوت اسلام یا صوت عدالت شیعی یا سنی که منظور او از اینگونه بحث ها، دخول به بحث انسانیت بوده است.

بسیار خوب! به استقبال سخنان جناب دکتر امیر کاظم عباس معاون رییس مرکز زبان دانشگاه کوفه کی رویم با ذکر یک صلوات بر محمد و آل محمد(ص).

دکتر عباس:

الصلاه والسلام على سيدنا محمد و آل بيته الطيبين الطاهرين و اما بعد سلام عليكم

از تمامی برادران و دانشمندانی که این جلسه و گردهمایی را در شهر مقدس قم برپا کردند و همچنین از میزبانی خوششان نهایت شکر و خسته نباشید را دارم، باشد که به این جلسه به عقد قرا رداهای خوبی که سیاست های مخصوص به خودش را می طلبد، بینجامد.

من بعنوان یک متخصص و مترجم زبان فارسی در یافته ام که زبان آداب هر زبان وسیله ای برای همکاری و همگرایی معرفتی و فرهنگی بین ملت های مختلف است.

زبان به عنوان کلید اصلی برای فهم کلام دیگران به حساب می آید و وسیله ایست تا به کمک آن با دیگران ارتباط برقرار می کنیم لذا ما به زبان محتاجیم و همانطوریکه بول ریگر نظریه پرداز بزرگ می گوید هر کسی که (زبان سایرین را) نفهمد طبعاً نمی تواند چیزی به دیگران بفهماند و ما دخول فرهنگ و زبان فارسی به عربی و برعکس را می بینیم که بیشترین امتزاج آن در عصر خلافت عباسی رخ داد زمانی که بسیاری از کتب فارسی به زبان عربی برگردانده شد مثل بُنداری که شاهنامه فردوسی را به زبان عربی ترجمه کرده بود لذا زبان فارسی یک همراه و مصاحب همیشگی برای زبان عربی قرار گرفت و یک زبان دور و نا آشنا نیست و در زمان معاصر نیز مرحوم دکتر عراقی رئیس و موسس بخش زبان فارسی دانشگاه بغداد به همراهی دکتر زهتابی از دانشگاه تهران اقدام به نوشتن طرحی مبتنی بر اشعار سعدی کردند که به اسم قواعد زبان فارسی منتشر شد.

بنده نیز تعداد زیادی از کتب فارسی را به عربی ترجمه کردم مثل کتاب تاریخ تحولات اجتماعی از دکتر راوندی و همچنین قصائد بسیاری از شعرای فارس را نیز ترجمه کردم که ترجمه اشعار و قصائد آقای فریدون مشیری که بنده آن را ترجمه کردم در جشنواره ترجمه که در بغداد برگزار شد جزء رتبه های برتر شد همچنین تعداد زیادی از اشعار استاد بزرگ ادبیات فارسی دکتر شفیعی کدکنی را به زبان عربی ترجمه کردم که در یکی از اشعارش می گوید: ((اگر می شد صدا را دید، چه گل هایی، چه گل هایی که از باغ صدای تو بهر آباد می شد))

لذا باید همه مان این را بدانیم که فقط با کمک زبان است که می توانیم همدیگر را بفهمیم و درک کنیم و با کمک همین زبان واتحاد حاصله از آن می توانیم جلوی کسانی که از آب گل آلود ماهی می گیرند را بگیریم و همانطوریکه دکتر میرزایی فرمود ما باید بر اتحاد و همگرایی بین دو ملت توجه و تاکید کنیم و با همکاری های فرهنگی و علمی و آکادمی این همگرایی را افزایش دهیم

ما اشتراکات زیادی داریم، فرهنگ مشترک داریم، روابط مشترک داریم که لازم است بر هر کدام از این موارد توجه و اهتمام خاصی داشته باشیم تا بتوانیم از این اشتراکات به نحو احسن در زمینه ی گسترش آگاهی، صلح، آرامش و انسجام بین دو ملت استفاده کنیم که به علت شرایط استثنائی که در منطقه وجود دارد باید به فکر

اتحاد و انسجام باشیم و همانطوریکه می بینید منطقه پر است از تعارضات و جنگ های خانمان سوز فلذا برخی از اساتید دانشگاه به فکر ارائه نظریه گفت و گو به جای جنگ برای کاهش هر چه بیشتر تحدیدات در منطقه افتادند که برخی از آنها بر اسلامی سازی علوم انسانی تأکید می کنند و دسته ی دیگر بر مباحث فلسفی تأکید دارند ، بنده نیز روی اهمیت ترجمه و انتقال تفکرات انسان ها برای استمرار و پایداری این همکاری و همگرایی انسانی بین ملت هایمان تأکید می کنم فلذا دوست دارم مرکزی برای ترجمه ی مشترک زبان فارسی و عربی را تأسیس کنم تا از طریق آن بتوان آثار علما هر دو ملت را انتشار داد تا هر دو ملت با زبان خودشان بتوانند آثار علما ملت دیگر را بخوانند و بفهمند تا اینکه از اسلام درک و فهم عمیق تری پیدا کنند.

والسلام علیکم ورحمه الله و برکاه

دکتر میرزایی:

احسنت بر شما. و علیکم السلام

به دلیل تأخیر بعضی از دوستان در جدول سخنرانی ها تغییراتی حاصل شده است الان به استقبال سخنان حجت الاسلام تقدسی نماینده دانشگاه باقرالعلوم(ع) می رویم با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد(ص).

حجت الاسلام تقدسی:

....

دکتر میرزایی:

وعلیکم السلام ورحمه الله

دانشگاه باقر العلوم دارای یک الگوی فکری، فلسفی و معرفتی معین است و ما از مسئولین این دانشگاه می خواهیم که بوسیله بروشور و دلایل این الگوی غنی را در اختیار همگان قرار دهند که به حق مهم ترین و ضروری ترین موضوع در ایجاد روابط است لذا ما منتظر انتشار این افکار از سوی دانشگاه هستیم چرا که در دانشگاه باقر العلوم تلاش ها و فعالیت های زیادی در زمینه فلسفه نوین برپا ساختن یک روش دانشی جدید صورت گرفته است که این اقدامات تحت نظر دکتر پارسانیا و دکتر الویری و سایرین است که می تواند مهم ترین مرکز در مطالعات تمدنی باشد که در این دانشگاه چنین مرکزی با مسئولین روسای دانشگاه اداره می شود.

بسیار خوب! الان طبق لیست نوبت به سخنرانی رئیس مرکز پژوهشی جامعه المصطفی رسیده است که حضور ندارند و مرکز پژوهش ها یک قسمت از بخش های جامعه المصطفی است اما چون نماینده ای از دانشگاه حاضر نیست و همچنین بخاطر

رعایت عدالت و انصاف بنده به عنوان نماینده جامعه المصطفی صحبت نمی کنم. همچنین در مورد موسسه اسراء که نماینده ای در این جلسه ندارند فقط می خواهم چندین جمله در مقام آیت الله جوادی آملی مرجع فکری و مفسر بزرگ ذکر کنم چراکه در کلام دوستان و اساتید بزرگوار، سخن از علم و علم دینی و اسلامی نبودن دانشگاه یا نبود دروس دینی در دانشگاه به میان آمد و خوب است عزیزان بدانند صاحب این نظریه معرفتی، آیت الله جوادی آملی هستند و در حقیقت نظریه ها کم کم و به مرور تاریخ در ذهن اشخاص شکل می گیرد و فی البداهه نیست و شیخ جوادی آملی علم را به دو قسم تقسیم می کنند: علمی که به فعل انسان بر می گردد و دسته دوم علمی که به فعل خداوند تبارک و تعالی بر می گردد و ایشان می گویند که علوم دینی، علمی است که از فعل خدا و خلق خدا بحث کند و موضوعش این باشد لذا طبق نظر شیخ (جوادی آملی) کلیه علوم تجربی مثل فیزیک و نجوم و سایر علوم که به طبیعت و خلق وصل باشد، جزء علوم دینی به حساب می آیند و می گویند که ضعف و تفسیر غلط از علوم دینی که فقط به قول خداوند اکتفا می شود ظلم به خداوند و شریعت و دین است چرا که علوم دینی افعال خدا را نیز شامل می شود به همین خاطر است که ایشان تأکید می کنند جهان هستی و طبیعت از جمله ی فعل خدا و خلق خداست و تدریس فعل خدا، علم دینی است.

من نماینده مرکز اسراء نیستم اما دوست داشتم چند کلمه ای در مورد آیت الله جوادی آملی با شما صحبت کنم

خوب! قبل از سخنرانی پایانی جناب دکتر نجف لکزایی تریبون در اختیار دکتر حبیب الله بابایی از خبرگان مطالعات تمدنی و رییس گروه مطالعات تمدنی در این مرکز پژوهشی (علوم و فرهنگ اسلامی) است که ید طولایی در جلسه ها و گردهمایی های جهانی به زبان انگلیسی دارند و مقاربت زیادی هم به رابطه بین تعلیمات قرآنی و تمدن دارند با ذکر یک صلوات به استقبال سخنان ایشان می رویم.

دکتر بابایی:

....

دکتر میرزایی:

درود بر شما احسنت. این آگاهی تمدنی می تواند جای الگوهای تاریخی و سنتی تنگ نظرانه را بگیرد و بسیار خبر خوبی بود برای ما امکان دو سخنرانی فقط در ۲ دقیقه موجود است اول سخنرانی دکتر یعقوب نژاد که معاون دکتر لکزایی و رئیس بخش پژوهش های مرکز هستند و همچنین سخنرانی استاد تقی زاده نماینده ی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی. این دو سخنرانی به برنامه مان اضافه شد لذا خواهشمندیم بسیار مختصر باشد.

دکتر یعقوب نژاد:

....

دکتر میرزایی:

نه، مطالعات اصطلاحی در مغرب اسلامی بسیار وسیع است به حدی که مجلات تخصصی بی شماری در خصوص اصطلاحات منتشر می شود و آنها کاملاً معنای اصطلاحاتی مثل قاموس و مکنس را می دانند

خب جناب دکتر بفرمایید:

دکتر تقی زاده:

.....

دکتر میرزایی:

درود بر شما

الآن تمامی سخنرانی های اصلی به پایان رسید اما حدود ۱۰ دقیقه به سوالات، نکته نظرات، ملاحظات و تأییدات اختصاص یافته است

پس از اتمام سوالات به سخنان پایانی دکتر لکزایی توجه خواهید فرمود و در پایان متن اختتامیه قرائت خواهد شد

بفرمایید! هر کس نکته و یا نظری دارد می تواند بگوید فقط بیش از ۱ دقیقه طول نکشد

-از دقت نظرتان در سخنرانی ها متشکرم. بنده فقط توجهتان را به عباراتی که دائماً در صحبت ها تکرار می شد جلب می کنم که من جمله آنها عباراتی نظیر برگشتن به تمدن اسلامی بود به این نکته اشاره می کنم که در آن زمان این حد از افراط و ارهاب در جامعه رواج نداشت قدرت های جابر تا این حد و به این وسعت استعمار نمی کردند در آن زمان تلاش های علمی فراوانی صورت می گرفت و مثل الان به فتنه های مختلف آلوده نبود ممنونم

- می خواستم در مورد مکنس توضیحاتی عرض کنید و اینکه آیا فقط یک معجم الفاظ قرآن است یا معجمی تفسیری و یا تاویلی از قرآن است؟

-بسیار خوب! بر حسب توضیحات شیخ آنچه ما بدان رسیده ایم یک روش مکنسی مختص به خودش است و روشی قاموسی نیست

- مضاف بر این توجهات و نکات از برادران و اساتید بزرگوار در خواست می کنم که توجهی به اصطلاحاتی که از منابع غیر معتبر نظیر الجزیره و سایر تفکرات دول عربی نکنند و بجای این سعی کنید روی معلومات و اطلاعاتی که از گذشتگان به ما رسیده است توجه کنید و الحمدلله ما همه معلومات را در اختیار داریم متشکرم.

-میرزایی: مخاطب کلام جناب دکتر آل سعود است که با پشتیبانی از رسانه های عرب زبان به فتنه انگیزی می پردازد و بر همگان واضح است چه کسانی پشت سر این رسانه ها هستند و آن ها را رهبری می کنند جناب دکتر بفرمایید

- بسم الله الرحمن الرحيم

با استفاده از تجربه دانشگاه کوفه در گفت و گوهای دو مذهب سنی و شیعه در یونسکو می توانیم تبادل افکار را گسترش دهیم و اقدام به رفع موانع بین مذاهب اسلامی کنیم. در ابتدا ما اقدام به برگزاری گردهمایی ها و جلسات بین المللی کردیم سپس با پیشرفت عملی در کارها اقدام به برگزاری ویدیو کنفرانس های علمی بین دانشجویانمان و دانشجویان دانشگاه های بزرگ کردیم بطوریکه مثلا دانشجویان ما در سالی در دانشگاه کوفه جمع می شدند و از طریق کنفرانس برای مثال با دانشجویان دانشگاه عمان به بحث و محاوره می پرداختند که این عمل ما را در جهت کاهش تعارضات بین مذاهب و همگرایی فرهنگی بسیار یاری داد که این کارها نیاز به تلاش مجدانه و مستمر دارد

قدم دیگری که در این زمینه برداشته ایم این بود که اقدام به برگزاری جلسات و نشست هایی کردیم که در آن از دانشجویان سایر مذاهب دعوت شد تا با هم به گفت و گو بپردازند و به مدت ۱۰ روز با هم زندگی و معاشرت و مصاحبت کنند و معتقدم که هر کدام از این شرکت کنندگان زمانی که به کشور خودشان برگردند، مبلغین صلح و آرامش در بین ملل خود خواهند بود.

میرزایی: احسنت، بسیار خوب! بفرمایید هر کس نکته ای دارد بفرماید جناب دکتر مطهری اگر نکته ای دارید بفرمایید دکتر مطهری مدیر بخش پژوهش های سیره و تاریخ در همین موسسه (علوم و فرهنگ اسلامی) هستند

دکتر مطهری:.....

دکتر میرزایی:

متشکرم جناب دکتر؛ دکتر لکزایی با جناب مطهری را برای همکاری با بخش تاریخ دانشگاه کوفه و جناب دکتر فوزی محفوظ خواهند فرستاد

جناب دکتر نصرتی مدیر بخش روابط بین الملل عضو هیأت علمی در این موسسه هستند بفرمایید جناب دکتر

نصرتی:.....

میرزایی:

در حوزه های علمیه، مراکز بزرگ فکری و فرهنگی و دانشگاه های ایرانی یک تلازمی بین بازگشت به قرآن بعنوان اساسی ترین مرجع در زمینه های فلسفی و معرفتی و بین رویکرد تمدنی که اکثر دوستان ایرانی به آن اشاره کردند، وجود دارد و این

تقارب در این مرکز وجود دارد چرا که با انتشار تعداد کثیری از موسوعه های تخصصی قرآنی که تعداد مجلدات برخی از این موسوعه ها به ۲۰ یا ۳۰ جلد می رسد و برخی از این موسوعه ها به زبان عربی نیز ترجمه شده است ، قدم عظیمی در این راستا برداشته است اما متأسفانه به علت عدم ارتباط این موسسات با سایر بلاد عربی موجب شده تا این موسوعه ها به سایر بلاد عربی راه پیدا نکند و ان شاءالله این دیدار کلیدی باشد برای حل این معضل .

از ورود برنامه هاو سخنرانی های خارج از لیست از شما عذر خواهی میکنم و الان به استقبال سخنان جناب دکتر نجف لکزایی میرویم سپس اختتامیه قرائت خواهد شد .

دکتر لکزایی: ...

دکتر میرزایی : درود بر شما متشکرم خب صدای اذان بلند شد فقط یک نکته بگویم در اجتماعات ما تنوعی جالب نمایان است از مسلمان ، شیعه، سنی ،اباذی و مسیحی وجود دارد اما رویکردی که در جوامع ما وجود دارد رویکردی انسانی ، قرآنی اخلاقی و عمومی است که ان شاءالله مقدمه ای برای تاسیس یک پویش جهانی باشد الان من پیام پایانی این جلسه را خدمت شما قرائت میکنم :

بسم الله الرحمن الرحيم

پیام اختتامیه نشست فرصت ها و ظرفیت های علمی و فرهنگی دانشگاه ها و مراکز پژوهشی قم و جهان عرب در راستای مذاکرات فرهنگی :

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

((فبشر عباد الذين يستمعون القول فيتبعون احسنه)) سوره زمر آیه ۳۹

بدون شك گفت و گو و مذاکره هدیه ایست که خداوند آن را به ما ارزانی داشته است تا از آن به عنوان وسیله ای کارآمد در راه شناخت و همکاری و همگرایی و همچنین در راه صلح و شناخت یکدیگر استفاده کنند . اهمیت گفت و گو های فرهنگی را فقط به عنوان بهترین راه برای شناخت و همگرایی مشترک تقلیل ندهیم بلکه از ان به عنوان بهترین و مناسب ترین راه ممکن برای پاسخگویی به سوالات و چالش های موجود در سطح جهان یاد کنیم و آینده ی این کار نیز به کسب مکان رفیعی در پله های حیاتی پیشرفت می انجامد و شکی در آن نیست که اولین وظیفه ومسئولیت اندیشمندان، دانشگاهیان و مسئولین همان گسترش صلح و آرامش از راه گفت و گوهای فرهنگی است .

نشست فرصت ها و ظرفیت های علمی و فرهنگی دانشگاه ها و مراکز پژوهشی قم و جهان عرب نیز برای نیل به سمت چنین هدفی ترتیب داده شده است چنانچه در این نشست اساتید دانشگاه ها و عالمان دینی و محققین برزگوارای شرکت کردند که

در میان سخنانشان به مطالب ذیل اشاره کردند: اول؛ یکی از راه های بالابردن سطح روابط علمی و فرهنگی بدون شک استفاده از گفت و گو های فرهنگی است لذا شرکت کنندگان بر تلاش بی وقفه در زمینه ی احیای اینگونه گفت و گوها و همچنین بر نقش فعال نخبگان در جهت غلبه بر جهل و تعصبات بی جا و کشف پتانسیل ها و ظرفیت های نهفته تأکید می کنند

دوم؛ بدون شک نیرو های عظیمی در کشور های اسلامی صرف تفکرات بدون عمل گشته است و فقط اسباب مداخله اجانب و سختی ها و نا آرامی هایی که از سوی آنها ایجاد می شود گشته است و رسیدگی به این نقاط ضعفی که روی زمین مانده است بر دوش دانشگاهیان و نخبگان در کشوره های عربی و جمهوری اسلامی ایران است و ضرورت کنکاش در فعالیت های ضروری برای آماده سازی ظرفیت های مفید به منظور احیا فرهنگ و تمدن اسلامی در زمان حاضر دیده می شود

سوم؛ شرکت کنندگان بر تثبیت نقش نخبگان و دانشگاهیان در رفع تعارضات جهانی تأکید می کنند نقشی فعال که در زمان کنونی نتوان آن را به حساب نیاورد. همچنین شرکت کنندگان بر وجوب توجه و غنی سازی این نقش تأکید کردند

چهارم؛ شرکت کنندگان بر ارتقا سطح روابط برای رسیدن به درک عمیق و همگانی از روند همکاری های علمی و فرهنگی تأکید کردند و تلاش بیشتر در این زمینه را خواستارند.

پنجم؛ استفاده از امکانات موجود در دانشگاه ها و مراکز علمی کشور های عربی و مراکز علمی در شهر قم در مسیر تثبیت روابط و گفت و گو های فرهنگی و علمی و تأکید بر نقش سازنده و فعال این امکانات

ششم؛ شرکت کنندگان از تأسیس یک مجمع علمی و دانشگاهی برای گفت و گو های فرهنگی بین ایران و کشور های عربی که موافقت با آن در نشست تهران احراز گردیده است ، استقبال می کنند و امید می رود این مجمع علمی عاملی برای برپایی گفت و گو های مختلف و ایجاد روابط علمی و فرهنگی بین ایران و جهان عرب باشد. والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته.

دکتر میرزایی:دوستان و اساتید برای گرفتن عکس روی سکو بیایند

اذان شروع شده و بعد از آن برای صرف نهار می رویم ان شاءالله

از تمامی دوستان متشکرم و همه دوستان از همه چیز بهره بردند والسلام علیکم .

